

Bruksela, 27 listopada 2018 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0231(COD)

14257/1/18
REV 1

COMPET 772
MI 834
IND 343
CONSOM 315
JUSTCIV 275
AGRI 552
AGRIFIN 132
VETER 82
AGRILEG 199
ANIMAUX 23

SAN 391
DENLEG 99
PHYTOSAN 30
SEMENCES 19
STATIS 73
ECOFIN 1052
CADREFIN 353
IA 372
CODEC 1995

NOTA

Od:	Komitet Stałych Przedstawicieli (część I)
Do:	Rada
Nr poprz. dok.:	13836/18 COMPET 730 MI 789 IND 317 CONSOM 303 JUSTCIV 260 AGRI 522 AGRIFIN 119 VETER 75 AGRILEG 183 ANIMAUX 21 SAN 373 DENLEG 96 PHYTOSAN 28 SEMENCES 18 STATIS 70 ECOFIN 1008 CADREFIN 318 IA 350 CODEC 1875
Nr dok. Kom.:	9890/18 COMPET 427 MI 439 IND 158 CONSOM 168 JUSTCIV 141 AGRI 275 AGRIFIN 55 VETER 48 AGRILEG 89 ANIMAUX 8 SAN 184 DENLEG 48 PHYTOSAN 16 SEMENCES 7 STATIS 38 ECOFIN 590 CADREFIN 84 IA 192 CODEC 1001 + ADD 1
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającego program na rzecz jednolitego rynku, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, oraz statystyk europejskich oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014, (UE) nr 258/2014, (UE) nr 652/2014 i (UE) 2017/826 – Częściowe podejście ogólne

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 7 czerwca 2018 r. Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program na rzecz jednolitego rynku, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, oraz statystyk europejskich oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014, (UE) nr 258/2014, (UE) nr 652/2014 i (UE) 2017/826.
2. Celem programu jest wzmocnienie zarządzania rynkiem wewnętrznym oraz umożliwienie konsumentom, przedsiębiorstwom i organom publicznym czerpania pełnych korzyści z integracji rynku oraz jego otwarcia, wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, oraz ustanowienie ram dla statystyk europejskich. Proponuje się, aby program został ustanowiony na okres następnych wieloletnich ram finansowych (WRF), tj. na lata 2021–2027. Program łączy działania finansowane w okresie obecnych WRF na podstawie sześciu poprzednich programów (są to: Europejski program statystyczny; COSME; program na rzecz konsumentów; program wspierający określone działania w dziedzinach sprawozdawczości finansowej i badania sprawozdań finansowych; rozporządzenie dotyczące łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin; rozporządzenie wspierające zaangażowanie konsumentów i innych użytkowników końcowych usług finansowych), zawiera ponadto pewne nowe inicjatywy. Proponowana ogólna pula środków finansowych wynosi 4,1 mld EUR.
3. Ponieważ przedmiotowy wniosek wchodzi w skład pakietu wniosków powiązanych z WRF, wszystkie przepisy mające skutki dla budżetu lub o charakterze horyzontalnym zostały na razie odłożone na bok, a tym samym wyłączone z zakresu częściowego podejścia ogólnego – w oczekiwaniu na dalsze postępy prac nad WRF. Przepisy te, które umieszczono w tekście w nawiasach kwadratowych, dotyczą udziału państw trzecich (motywy 55 i 56), ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich (motyw 80), ogólnej puli środków finansowych przeznaczonych na realizację programu (art. 4 ust. 1), orientacyjnych kwot przydzielonych na poszczególne cele (art. 4 ust. 2), udziału państw trzecich stowarzyszonych z programem (art. 5) i odniesienia do rozporządzenia InvestEU (art. 15).

4. W Parlamencie Europejskim Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO) mianowała Nicolę Dantiego (S&D, IT) sprawozdawcą i zamierza przeprowadzić głosowanie w sprawie projektu sprawozdania w styczniu 2019 r. Oczekuje się, że głosowanie plenarne odbędzie się w lutym lub w marcu 2019 r.
5. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął i przedstawił swoją opinię w dniu 17 października 2018 r.¹; opinia Komitetu Regionów wciąż nie jest gotowa.

II. PRACE W RADZIE

1. Grupa Robocza ds. Konkurencyjności i Wzrostu (przemysł) – w miarę potrzeb wzmacniana przez ekspertów z innych stosownych grup roboczych – intensywnie analizowała wniosek Komisji na posiedzeniach, które odbyły się w okresie od czerwca do listopada 2018 r.
2. Ocenę skutków towarzyszącą temu wnioskowi² przeanalizowano szczegółowo w trakcie dwóch posiedzeń grupy roboczej w dniach 3 i 13 lipca 2018 r. Analiza oceny skutków wykazała, że w dużym stopniu delegacje popierają cel proponowanego rozporządzenia, podobnie jak i metody, kryteria i opcje wskazane przez Komisję.
3. Wniosek Komisji został ogólnie pozytywnie przyjęty przez delegacje. Mając na uwadze fakt, że program łączy działania wcześniej finansowane z różnych poprzednich programów, delegacje przyjęły do wiadomości wyjaśnienia udzielone przez Komisję, według których program przyczyni się do uproszczenia, pomoże usprawnić i wykorzystać synergie między działaniami, ograniczy nakładanie się działań i zapewni bardziej elastyczne i efektywne pod względem kosztów ramy finansowania.

¹ Dok. 13680/18.

² Dok. 9890/18 ADD 2–3.

4. Niemniej jednak, po dyskusjach na szczeblu grupy roboczej, prezydencja przygotowała tekst kompromisowy, w którym wprowadziła szereg zmian do pierwotnego wniosku; zmiany te dotyczą szczególnie następujących kwestii:
- szczegółowego odniesienia do dziedziny roślin, zwierząt, żywności i pasz w tytule rozporządzenia i w artykule dotyczącym przedmiotu wniosku, z uwzględnieniem udziału tej dziedziny w ogólnej puli środków finansowych programu;
 - bardziej szczegółowych przepisów dotyczących realizacji programu i zarządzania nim, w tym dotyczących opracowywania programów prac, roli Komitetu ds. Europejskiego Systemu Statystycznego, wspomaganie przez dwa dodatkowe komitety i śródkresowej oceny programu;
 - celów programu, w szczególności w zakresie zapobiegania nieuzasadnionemu nierównemu traktowaniu uczestników rynku, wspierania małych i średnich przedsiębiorstw, w tym w sektorze turystyki, rozwijania umiejętności, przy zwróceniu szczególnej uwagi na cyfryzację, wspierania interesów konsumentów oraz statystyk europejskich;
 - szczegółowych przepisów dotyczących działań kwalifikowalnych, kwalifikujących się podmiotów, kosztów kwalifikowalnych i stóp współfinansowania w dziedzinie roślin, zwierząt, żywności i paszy;
 - szczegółowych przepisów dotyczących działań kwalifikowalnych w obszarze europejskich statystyk.
5. Kompromisowy tekst prezydencji jest zawarty w załączniku do niniejszej noty (zmiany w porównaniu do poprzedniego dokumentu 13836/18 zostały zaznaczone w następujący sposób: fragmenty dodane – **pogrubioną czcionką i podkreśleniem**, fragmenty skreślone – symbolem [...]). Kompromis nie obejmuje fragmentów ujętych w nawiasach w motywach 55, 56 i 80, art. 4 ust. 1 i 2, art. 5 i 15 proponowanego rozporządzenia, odnoszących się do kwestii wskazanych w pkt I.3.

Ponadto art. 14 ust. 2 wniosku został umieszczony w nawiasach, ponieważ dyskusje w innych organach przygotowawczych Rady na temat przepisów horyzontalnych dotyczących udzielania wsparcia na rzecz działań, którym przyznano certyfikat „pieczęci doskonałości”, oraz ustalania innych łącznych warunków porównawczych na potrzeby udzielania wsparcia, wciąż trwają.

Celem jest zatem osiągnięcie jedynie częściowego podejścia ogólnego.

6. Kompromisowy tekst prezydencji przedstawiony w załączniku odzwierciedla nieustanne starania prezydencji i państw członkowskich, by znaleźć odpowiednią równowagę między różnymi interesami i celami. Został on omówiony przez Komitet Stałych Przedstawicieli (część I) na posiedzeniu w dniu 14 listopada 2018 r. Dyskusja ta pokazała, że duża większość delegacji jest w stanie poprzeć kompromisowy tekst prezydencji. Przewodniczący stwierdził, że tekst kompromisowy stanowi solidną podstawę do wypracowania częściowego podejścia ogólnego na posiedzeniu Rady (Konkurencyjność) w dniu 29 listopada 2018 r.

Należy zauważyć, że delegacja UK zgłosiła zastrzeżenie parlamentarne do całego tekstu.

III. WNIOSEK

Rada jest proszona o wyrażenie zgody na wypracowane częściowego podejścia ogólnego do wniosku Komisji na podstawie kompromisowego tekstu zamieszczonego w załączniku.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**ustanawiające program na rzecz jednolitego rynku, konkurencyjności przedsiębiorstw,
w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy,
oraz statystyk europejskich oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014, (UE) nr 258/2014,
(UE) nr 652/2014 i (UE) 2017/826³**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności

jego art. 43 ust. 2, art. 168 ust. 4 lit. b) oraz art. 114, 173 i 338,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁴,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁵,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

³ Delegacja UK: Zastrzeżenie parlamentarne.

⁴ Dz.U. C z , s. .

⁵ Dz.U. C z , s. .

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rynek wewnętrzny jest kamieniem węgielnym Unii. Od chwili powstania jest on jednym z najważniejszych czynników przyczyniających się do wzrostu gospodarczego, konkurencyjności i zatrudnienia. Przyczynia się do tworzenia nowych możliwości i powstawania korzyści skali dla przedsiębiorstw europejskich, w szczególności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), oraz do wzmocnienia ich konkurencyjności przemysłowej. Rynek wewnętrzny przyczynił się do stworzenia nowych miejsc pracy i zapewnił konsumentom większy wybór po niższych cenach. W dalszym ciągu jest motorem tworzenia silniejszej, bardziej zrównoważonej i sprawiedliwej gospodarki. Jest on jednym z największych osiągnięć Unii Europejskiej oraz jej największym atutem w coraz bardziej zglobalizowanym świecie.
- (2) Rynek wewnętrzny musi wciąż dostosowywać się do otoczenia szybko zmieniającego się pod wpływem rewolucji cyfrowej i globalizacji. Nowa epoka innowacji cyfrowych w dalszym ciągu zapewnia przedsiębiorstwom i osobom prywatnym możliwości, przyczynia się do tworzenia nowych produktów i modeli biznesowych oraz nowych możliwości w zakresie wydajnego tworzenia wysokiej jakości statystyk, ale stanowi również wyzwanie w zakresie regulacji i egzekwowania prawa.
- (3) Istotna część unijnego prawodawstwa reguluje funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Dotyczy to w szczególności konkurencyjności, normalizacji, oceny zgodności, ochrony konsumentów, nadzoru rynku oraz dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, ale także przepisów w sprawie działalności gospodarczej, handlu i transakcji finansowych, tworzenia europejskich statystyk i wspierania uczciwej konkurencji zapewniającej równe szanse niezbędne do funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (4) Wciąż jednak istnieją nieuzasadnione lub nieproporcjonalne bariery utrudniające prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego lub też pojawiają się nowe przeszkody. Przyjęcie przepisów to zaledwie pierwszy krok, równie ważne jest dopilnowanie, by funkcjonowały. Ostatecznie jest to kwestia zaufania obywateli do Unii, jej zdolności do osiągania pożądaných celów oraz do tworzenia miejsc pracy i generowania wzrostu gospodarczego, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony interesu publicznego.

- (5) Obecnie istnieje kilka programów umożliwiających Unii działania w dziedzinie konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym MŚP, ochrony konsumentów, a także w dziedzinie usługobiorców i końcowych użytkowników usług finansowych, kształtowania polityki w dziedzinie usług finansowych oraz w dziedzinie roślin, zwierząt, żywności i paszy. Niektóre dodatkowe działania finansowane są bezpośrednio z linii budżetowych dotyczących rynku wewnętrznego. Niezbędne jest usprawnienie i wykorzystanie synergii między różnymi działaniami i ustanowienie bardziej elastycznych i ruchomych ram w celu finansowania działań, których celem jest osiągnięcie prawidłowo funkcjonującego rynku wewnętrznego w sposób jak najbardziej efektywny pod względem kosztów. Należy zatem ustanowić nowy program łączący działania finansowane wcześniej w ramach innych programów i innych stosownych linii budżetowych. Program powinien również obejmować nowe inicjatywy, które mają na celu poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (6) Opracowywanie, tworzenie i rozpowszechnianie statystyk europejskich stanowi przedmiot odrębnego Europejskiego programu statystycznego ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013⁶. W celu zapewnienia ciągłości tworzenia i rozpowszechniania statystyk europejskich nowy program powinien również obejmować działania wchodzące w zakres Europejskiego programu statystycznego, zapewniając ramy w zakresie opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk europejskich. Nowy program powinien ustanawiać ramy finansowe na potrzeby europejskich statystyk, by dostarczać wysokiej jakości, porównywalnych i rzetelnych europejskich statystyk w celu wsparcia opracowywania, wdrażania, monitorowania i oceny wszystkich unijnych polityk. Niezależność zawodowa, jako jedna z najważniejszych zasad, postrzegana jest jako niezbędny warunek wstępny dla opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk europejskich.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie Europejskiego programu statystycznego 2013–2017 (Dz.U. L 39 z 9.2.2013, s. 12).

- (6a) Wysokiej jakości statystyki europejskie opracowywane, tworzone i rozpowszechniane w ramach Europejskiego programu statystycznego mają zasadnicze znaczenie dla podejmowania decyzji w oparciu o dowody, dlatego europejskie statystyki powinny być dostępne w odpowiednim czasie – zgodnie z zasadami Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych – i powinny przyczyniać się do wdrażania polityk Unii określonych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwłaszcza wzmocnionego i zintegrowanego zarządzania gospodarczego, spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, zrównoważonego rozwoju, polityki rolnej, wymiaru społecznego Europy i globalizacji.
- (6b) Statystyki europejskie są konieczne do procesu decyzyjnego Unii oraz pomiaru wyników i skutków unijnych inicjatyw. Dlatego należy zapewnić ciągle dostarczanie i rozwój statystyk europejskich, z zastosowaniem podejścia ogólnounijnego wykraczającego poza perspektywę rynku wewnętrznego, w celu objęcia nimi wszystkich unijnych działań i obszarów polityki, w tym wzmocnienia pozycji przedsiębiorstw i obywateli w podejmowaniu świadomych decyzji. W celu odpowiedniego reagowania na wymagania związane z kształtowaniem polityki konieczne jest, w stosownych przypadkach, dysponowanie danymi segregowanymi według kryterium płci.

- (6c) Ze względu na swój przekrojowy charakter Europejski program statystyczny podlega szczególnym wymogom, zwłaszcza wymogom określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009⁷, w szczególności w odniesieniu do przestrzegania zasad statystycznych, funkcjonowania europejskiego systemu statystycznego i zarządzania nim, w tym roli i zadań przydzielonych Komitetowi ds. Europejskiego Systemu Statystycznego oraz Komisji (Eurostat), ustanowienia i wykonania programowania działań w dziedzinie statystyki.
- (6d) Program został przedstawiony do wstępnej analizy Komitetowi ds. Europejskiego Systemu Statystycznego, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 223/2009.
- (7) W związku z tym należy ustanowić program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, ochrony i wzmocnienia pozycji obywateli i konsumentów, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy oraz statystyki europejskiej („program”). Program powinien zostać ustanowiony na okres siedmiu lat od 2021 do 2027 r.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

- (8) Program powinien wspierać opracowywanie, wdrażanie i egzekwowanie unijnych przepisów stanowiących podstawę prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Program powinien wspierać tworzenie warunków odpowiednich dla wzmocnienia pozycji wszystkich podmiotów działających na rynku wewnętrznym: przedsiębiorstw, obywateli, w tym konsumentów, społeczeństwa obywatelskiego i organów publicznych. Dlatego program powinien mieć na celu zapewnienie konkurencyjności i budowania zdolności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP, również w sektorze turystyki, lecz również wspieranie egzekwowania przepisów dotyczących ochrony konsumentów i przepisów dotyczących bezpieczeństwa oraz poprzez zwiększanie świadomości wśród przedsiębiorstw i osób fizycznych, zapewniając im odpowiednie narzędzia, wiedzę i kompetencje, potrzebne do podejmowania świadomych decyzji i zwiększenia ich udziału w unijnym procesie kształtowania polityki. Ponadto program powinien mieć na celu wzmocnienie współpracy regulacyjnej i administracyjnej, w szczególności poprzez wymianę najlepszych praktyk, budowanie bazy wiedzy i kompetencji, w tym wykorzystywanie strategicznych zamówień publicznych. Program powinien mieć również na celu wspieranie tworzenia wysokiej jakości norm europejskich i międzynarodowych, które są podstawą wdrażania unijnych przepisów. Obejmuje to również ustalanie norm w dziedzinie sprawozdawczości finansowej i badania sprawozdań finansowych, a co za tym idzie – przyczynianie się do przejrzystości i prawidłowego funkcjonowania unijnych rynków kapitałowych oraz zwiększenia ochrony inwestorów. Program powinien wspierać działania w zakresie opracowywania regulacji i ustalania norm również poprzez zapewnienie jak najszerzego zaangażowania zainteresowanych stron. Celem programu powinno być również wspieranie wdrażania i egzekwowania unijnego prawodawstwa przewidującego wysoki poziom zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz ochronę dobrostanu ludzi i zwierząt, bezpieczeństwo żywności i paszy, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Ponadto program powinien wspierać tworzenie wysokiej jakości statystyk europejskich zgodnie z zasadami statystycznymi określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009 oraz uszczegółowionymi w Europejskim kodeksie praktyk statystycznych.

- (9) Nowoczesny rynek wewnętrzny sprzyja konkurencji i przynosi korzyści konsumentom, przedsiębiorcom i pracownikom. Lepsze wykorzystanie ulegającego ciągłym zmianom wewnętrznego rynku usług powinno pomóc europejskim przedsiębiorstwom w tworzeniu miejsc pracy i rozwoju poza granicami macierzystego kraju, co z kolei zaowocuje szerszym wyborem usług po lepszych cenach przy równoczesnym zachowaniu wysokich standardów dla konsumentów i pracowników. Aby osiągnąć ten cel, program powinien przyczyniać się do usunięcia istniejących nieuzasadnionych lub nieproporcjonalnych barier i zapewniać ramy regulacyjne, które będą mogły uwzględniać nowe innowacyjne modele biznesowe, w tym przedsiębiorczość społeczną, jak również innowacje nietechnologiczne.
- (10) Przeszkody regulacyjne na rynku wewnętrznym zostały usunięte w przypadku wielu produktów przemysłowych poprzez zastosowanie mechanizmów zapobiegawczych, przyjęcie wspólnych przepisów oraz, w przypadku braku takich przepisów unijnych, poprzez zasadę wzajemnego uznawania. W obszarach, gdzie nie istnieje prawodawstwo Unii, zasada wzajemnego uznawania oznacza, że towary, które są wprowadzane do obrotu zgodnie z prawem w jednym państwie członkowskim, korzystają z prawa do swobodnego przepływu i mogą być sprzedawane w innym państwie członkowskim. Jednakże niewłaściwe stosowanie zasady wzajemnego uznawania utrudnia przedsiębiorstwom dostęp do rynków w innych państwach członkowskich. Pomimo wysokiego stopnia integracji rynku w dziedzinie towarów, prowadzi to do utraconych możliwości dla całej gospodarki. W związku z tym program powinien zmierzać do usprawnienia – za pomocą wzmocnienia nadzoru rynku – stosowania zasady wzajemnego uznawania w dziedzinie towarów i do ograniczenia liczby nielegalnych i niezgodnych z wymogami towarów wprowadzanych na rynek.
- (11) Nowe wyzwania dotyczące regulacji i egzekwowania prawa mają związek z tym, że w epoce rewolucji cyfrowej środowisko szybko się zmienia w odniesieniu do takich kwestii jak cyberbezpieczeństwo, internet rzeczy czy sztuczna inteligencja. Na wypadek szkód niezbędne są rygorystyczne przepisy w zakresie bezpieczeństwa produktów i odpowiedzialności za produkt, aby zapewnić reakcję polityczną, która umożliwi obywatelom europejskim, w tym konsumentom i przedsiębiorstwom, skorzystanie z tych przepisów. W związku z tym program powinien przyczynić się do szybkiego dostosowania i egzekwowania unijnego systemu odpowiedzialności za produkt, co wspiera innowacje.

- (12) Wprowadzanie do obrotu produktów, które nie są zgodne z prawem Unii, stawia w niekorzystnej sytuacji tych, którzy przestrzegają przepisów, i może stanowić zagrożenie dla konsumentów. Organy nadzoru rynku są często niedofinansowane i mogą działać jedynie w granicach swojego kraju, podczas gdy przedsiębiorcy prowadzą działalność handlową na poziomie Unii, a nawet globalnym. W szczególności w przypadku handlu elektronicznego organy nadzoru rynku mają duży problem ze śledzeniem przywożonych z państw trzecich produktów niezgodnych z wymogami i określeniem odpowiedzialnego podmiotu w ramach swojej jurysdykcji. W związku z tym niniejszy program powinien mieć na celu wzmocnienie zgodności produktów z wymogami poprzez zapewnienie właściwych zachęt dla przedsiębiorców, wzmocnienie kontroli przestrzegania przepisów i propagowanie ściślejszej współpracy transgranicznej między organami egzekwowania prawa. Program ten powinien się również przyczyniać do konsolidacji obowiązujących ram nadzoru rynku, zachęcać organy nadzoru rynku z różnych państw członkowskich do wspólnych działań, ulepszać wymianę informacji oraz promować ściślejszą integrację i konwergencję w zakresie nadzoru rynku.
- (13) Bezpieczeństwo produktów to kwestia, która jest przedmiotem wspólnego zainteresowania. Przed wprowadzeniem produktów do obrotu jednostka oceniająca zgodność sprawdza, czy spełniają one wymogi bezpieczeństwa. Dlatego pierwszorzędne znaczenie ma to, by jednostki oceniające zgodność były wiarygodne i kompetentne. Unia wprowadziła system akredytacji jednostek oceniających zgodność, sprawdzania ich kompetencji, bezstronności i niezależności. Obecnie głównym wyzwaniem jest zapewnienie zgodności systemu akredytacji z aktualnym stanem wiedzy oraz zapewnienie jego stosowania w tak samo rygorystyczny sposób w całej Unii. W związku z tym program powinien wspierać środki mające na celu zapewnienie, by jednostki oceny zgodności nadal spełniały wymogi regulacyjne, i wzmocnienie europejskiego systemu akredytacji, w szczególności w nowych dziedzinach polityki, poprzez wspieranie Europejskiej Współpracy w Dziedzinie Akredytacji, o której mowa w art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008⁸.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

- (14) Ponieważ wraz z rozwojem usług handlowych i turystycznych świadczonych online rynki konsumenckie stały się rynkami bez granic, należy zapewnić, aby konsumenci zamieszkujący w Unii mogli korzystać z odpowiedniej ochrony podczas przywozu towarów i usług od podmiotów gospodarczych mających siedzibę w państwach trzecich. W związku z tym program powinien w razie konieczności umożliwiać wspieranie współpracy z właściwymi organami z siedzibą w państwach trzecich będących najważniejszymi partnerami handlowymi Unii.
- (15) Organy publiczne korzystają z zamówień publicznych w celu zapewnienia najlepszej relacji wartości do ceny za publiczne pieniądze, oraz przyczynienia się do stworzenia bardziej innowacyjnego, zrównoważonego, zintegrowanego i konkurencyjnego rynku wewnętrznego. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE⁹, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE¹⁰ i dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE¹¹ stanowią ramy prawne dla integracji i skutecznego funkcjonowania rynków zamówień publicznych odpowiadających 14 %¹² produktu krajowego brutto Unii, z korzyścią dla organów publicznych, przedsiębiorstw, jak i obywateli, w tym konsumentów. Dlatego niniejszy program powinien wspierać działania zmierzające do zapewnienia szerszego wykorzystywania strategicznych zamówień publicznych, profesjonalizacji nabywców publicznych, poprawy dostępu do rynków zamówień dla MŚP, zwiększenia przejrzystości, uczciwości i jakości danych, pobudzenia transformacji cyfrowej w dziedzinie zamówień i promocji wspólnego udzielania zamówień poprzez wzmocnione partnerstwo z państwami członkowskimi, usprawnienia gromadzenia i analizy danych, w tym poprzez opracowywanie specjalnych narzędzi informatycznych, wspierania wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, dostarczania wytycznych, dążenia do korzystnych umów handlowych, wzmocnienia współpracy między organami krajowymi oraz uruchomienia projektów pilotażowych.

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

¹² Komunikat Komisji Europejskiej z dnia 3 października 2017 r. pt. „Skuteczne zamówienia publiczne dla Europy” (COM(2017) 572).

- (16) Aby zrealizować cele programu oraz ułatwić życie obywatelom i przedsiębiorstwom, należy wprowadzić wysokiej jakości usługi publiczne zorientowane na użytkownika. Ponadto ciągły i stały wzrost działalności transgranicznej na rynku wewnętrznym wymaga zapewnienia aktualnych informacji na temat praw przedsiębiorstw i obywateli, ale również informacji wyjaśniających formalności administracyjne. Ponadto zasadniczego znaczenia nabiera udzielanie porad prawnych oraz pomocy w rozwiązywaniu problemów, które występują na szczeblu międzynarodowym. Niezbędne jest także połączenie krajowych administracji w prosty i skuteczny sposób, jak również ocena sposobu funkcjonowania rynku wewnętrznego w praktyce. Program powinien zatem wspierać istniejące narzędzia służące do zarządzania rynkiem wewnętrznym, tj.: portal „Twoja Europa”, który powinien być podstawą przyszłego jednolitego portalu cyfrowego, portal „Twoja Europa – Porady”, system SOLVIT, system wymiany informacji na rynku wewnętrznym oraz tabelę wyników jednolitego rynku w celu ułatwienia życia obywatelom i handlu transgranicznego przedsiębiorstwom. Program powinien także wspierać działania wykorzystujące administracyjne źródła danych, aby zminimalizować obciążenia dla respondentów w momencie tworzenia statystyk europejskich.
- (17) Program powinien wspierać rozwój unijnych ram regulacyjnych w obszarze prawa spółek i ładu korporacyjnego, a także prawa umów, z myślą o zwiększeniu efektywności i konkurencyjności przedsiębiorstw przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony zainteresowanym stronom, których dotyczy działalność spółek, oraz reagowaniu na nowe wyzwania polityczne. Powinien on również zapewniać odpowiednią ocenę, wdrażanie i egzekwowanie odpowiedniego unijnego dorobku prawnego, informować zainteresowane strony i udzielać im pomocy, a także promować wymianę informacji w tej dziedzinie. Program powinien w dalszym ciągu wspierać inicjatywy Komisji na rzecz przejrzystych i odpowiednio dostosowanych ram prawnych dotyczących gospodarki opartej na danych oraz innowacji. Inicjatywy te są niezbędne do zwiększenia pewności prawa w odniesieniu do prawa umów i prawa zobowiązań pozaumownych, w szczególności w odniesieniu do odpowiedzialności, bezpieczeństwa, etyki i prywatności, lub połączenia tych elementów, w kontekście najnowszych technologii, takich jak internet rzeczy, sztuczna inteligencja, robotyka i drukowanie 3D. Celem programu powinno być pobudzanie rozwoju biznesu opartego na danych, który będzie miał decydujące znaczenie dla pozycji Unii pod względem konkurencyjności na poziomie światowym.

- (18) Program powinien również wspierać prawidłowe i pełne wdrożenie i stosowanie unijnych ram prawnych dotyczących przeciwdziałania przez państwa członkowskie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz rozwój przyszłych polityk, aby stawić czoła nowym wyzwaniom w tej dziedzinie. Powinien również wspierać istotne działania międzynarodowych organizacji o znaczeniu europejskim, takich jak Komitet Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu przy Radzie Europy.
- (19) Wdrażanie i rozwój rynku wewnętrznego w dziedzinie usług finansowych, stabilności finansowej i unii rynków kapitałowych, w tym zrównoważonych finansów, w dużym stopniu zależy od wprowadzania przez Unię środków opartych na dowodach. Aby osiągnąć ten cel, Komisja powinna aktywnie i stale monitorować rynki finansowe i stabilność finansową, oceniać wdrażanie prawodawstwa Unii przez państwa członkowskie, oceniać, czy obowiązujące przepisy są adekwatne do zakładanych celów, i określać potencjalne obszary działania, w których pojawiają się nowe rodzaje ryzyka, przy ciągłym zaangażowaniu zainteresowanych stron w cały cykl polityki. Takie działania opierają się na produkcji analiz, badań, materiałów szkoleniowych, badań opinii, ocen zgodności, ocen oraz wysokiej jakości statystyk i są wspierane przez systemy informatyczne i narzędzia komunikacji.
- (20) Biorąc pod uwagę fakt, że rynek wewnętrzny zdefiniowany w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej obejmuje system zapewniający niezakłóconą konkurencję, program powinien wspierać unijną politykę konkurencji, sieci i współpracę z krajowymi organami i sądami, a także działania informacyjne skierowane do szerszej grupy zainteresowanych stron polegające na informowaniu o prawach, korzyściach i obowiązkach wynikających z unijnej polityki konkurencji oraz na ich wyjaśnianiu.

- (21) W szczególności program musi podjąć kwestię radykalnych skutków, jakie dla konkurencji i funkcjonowania rynku wewnętrznego wynikają z zachodzącej transformacji gospodarki i otoczenia biznesowego, w szczególności z wzrostu wykładniczego ilości danych i zakresu ich wykorzystania, biorąc pod uwagę coraz większe wykorzystanie sztucznej inteligencji i innych narzędzi informatycznych oraz fachowej wiedzy przez przedsiębiorstwa i ich doradców. Niezwykle istotne jest również to, by program wspierał sieci kontaktów i współpracy w udziale organów państw członkowskich i sądów, z uwagi na to, że niezakłócona konkurencja i funkcjonowanie rynku wewnętrznego zależą w dużej mierze od działań podejmowanych przez te podmioty. Z uwagi na szczególną rolę polityki konkurencji w zapobieganiu negatywnemu wpływowi, jaki mogą wywierać na rynek wewnętrzny zachowania antykonkurencyjne poza granicami Unii, program powinien w stosownych przypadkach wspierać także współpracę z organami państw trzecich. Ponadto rozszerzenie działań informacyjnych jest niezbędne do tego, by umożliwić większej liczbie obywateli i firm czerpanie w pełni korzyści z uczciwej konkurencji na rynku wewnętrznym. Z uwagi na to, że szereg inicjatyw w programie to inicjatywy nowe i że dynamiczne zmiany warunków konkurencji na rynku wewnętrznym, szczególnie dotyczące sztucznej inteligencji, algorytmów, dużych zbiorów danych, cyberbezpieczeństwa i technologii śledczych, w przypadku których tempo i zakres zmian są trudne do oszacowania, mają znaczny wpływ na część program poświęconą konkurencji, można się spodziewać, że aby sprostać zmieniającym się potrzebom w ramach tej części programu potrzebna będzie elastyczność.
- (22) Wzmocnienie konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw, a jednocześnie zapewnienie skutecznych równych szans oraz otwartego i konkurencyjnego rynku wewnętrznego jest sprawą najwyższej wagi. MŚP są siłą napędową europejskiej gospodarki, stanowiąc 99 % wszystkich przedsiębiorstw w Europie¹³, zapewniając dwie trzecie miejsc pracy i przyczyniając się w znacznym stopniu do tworzenia nowych miejsc pracy w skali regionalnej i lokalnej.

¹³ Przegląd wyników MŚP – 2016.

- (23) Przed MŚP stoją wspólne wyzwania, które nie wpływają w takim samym stopniu na większe przedsiębiorstwa; są to trudności z pozyskiwaniem finansowania, znalezieniem wykwalifikowanych pracowników, zmniejszeniem obciążeń administracyjnych, rozwijaniem kreatywności i innowacji, m.in. za pomocą zamówień publicznych, trudności z dostępem do rynków i wspieraniem działań na rzecz internacjonalizacji. Program powinien w sposób proporcjonalny korygować takie niedoskonałości rynku, a jednocześnie nie zakłócać w sposób nieuzasadniony konkurencji na rynku wewnętrznym.
- (23a) Przy opracowywaniu programów prac służących wspieraniu MŚP, należy wziąć pod uwagę strategiczne przepisy programu *Small Business Act* i ustalenia z przeglądu jego wyników. Przedmiotem uwagi powinny być również analizy przeprowadzane w ramach sieci pełnomocników ds. MŚP.
- (23b) Program powinien być skierowany do MŚP, zgodnie z definicją w zaleceniu Komisji 2003/361/WE¹⁴ w wersji z dnia 6 maja 2003 r. W zastosowaniu niniejszego rozporządzenia, w odniesieniu do MŚP, Komisja powinna konsultować się z wszystkimi stosownymi zainteresowanymi stronami, w tym organizacjami publicznymi i prywatnymi reprezentującymi MŚP oraz z działającymi w państwach członkowskich organizacjami ds. promocji handlu.
- (24) Wiele unijnych problemów z konkurencyjnością wiąże się z trudnościami MŚP z uzyskaniem dostępu do finansowania – mają one kłopoty z wykazaniem zdolności kredytowej oraz wystarczającym zabezpieczeniem. Inne trudności związane z finansowaniem wynikają z tego, że w celu zachowania konkurencyjności MŚP muszą podejmować działania np. w zakresie cyfryzacji, internacjonalizacji i innowacji oraz podnoszenia kwalifikacji swoich pracowników. Ograniczony dostęp do finansowania wpływa negatywnie na wskaźnik tworzenia, wzrostu i przetrwania przedsiębiorstw, jak też na gotowość nowych przedsiębiorców do przejmowania rentownych przedsiębiorstw w kontekście sukcesji.

¹⁴ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

- (25) W celu przezwyciężenia tych niedoskonałości rynku oraz w celu zapewnienia, by MŚP nadal odgrywały swoją rolę jako fundament konkurencyjności unijnej gospodarki, MŚP, w tym przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa scale-up, potrzebują dodatkowego wsparcia za pomocą instrumentów dłużnych i kapitałowych, które mają zostać ustanowione w ramach segmentu MŚP funduszu InvestEU ustanowionego rozporządzeniem [...] Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁵. Instrument gwarancji kredytowych ustanowiony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013¹⁶ ma udowodnioną wartość dodaną i oczekuje się, że będzie on miał pozytywny wpływ na co najmniej 500 000 MŚP; nowy instrument, który go zastąpi, zostanie ustanowiony w ramach segmentu MŚP funduszu InvestEU.
- (26) Cele polityczne niniejszego programu będą realizowane nie tylko przy wykorzystaniu dotacji, ale również za pomocą instrumentów finansowych i gwarancji budżetowej w ramach segmentu MŚP funduszu InvestEU. Wsparcie finansowe należy wykorzystać w celu skorygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji w proporcjonalny sposób, bez powielania ani wypierania finansowania prywatnego, a także bez zakłócania konkurencji na rynku wewnętrznym. Działania powinny charakteryzować się wyraźną europejską wartością dodaną.

¹⁵ COM(2018) 439 final.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) (2014–2020) i uchylające decyzję nr 1639/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 33).

- (27) Program powinien zapewnić MŚP skuteczne wsparcie w podczas całego cyklu ich życia. Wsparcie to powinno być oparte na wyjątkowej wiedzy teoretycznej i fachowej na temat małych i średnich przedsiębiorstw oraz sektorów przemysłu, jak również na długoletnim doświadczeniu we współpracy z zainteresowanymi podmiotami na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. Powinno się ono również opierać się na pozytywnych doświadczeniach Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości (EEN) jako punktu kompleksowej obsługi, który pomaga MŚP zwiększać konkurencyjność i rozwijać działalność gospodarczą na jednolitym rynku i poza nim. EEN zamierza kontynuować świadczenie usług w imieniu innych programów unijnych, w szczególności programu „Horyzont Europa”, z wykorzystaniem zasobów finansowych tych programów. Również program doradztwa dla młodych przedsiębiorców powinien nadal być narzędziem umożliwiającym nowym albo przyszłym przedsiębiorcom zdobywanie doświadczenia w biznesie poprzez współpracę z doświadczonym przedsiębiorcą z innego kraju, a tym samym zwiększenie swoich zdolności w zakresie przedsiębiorczości. Program powinien w dalszym ciągu dążyć do tego, by się rozwijać i rozszerzać swój zasięg geograficzny, i tym samym móc zaoferować przedsiębiorcom szerszą gamę możliwości współpracy, w stosownych przypadkach w połączeniu z innymi inicjatywami Unii.
- (27a) Opierając się na doświadczeniach związanych z istniejącymi środkami wspierającymi MŚP, ważne jest również, by być otwartym na nowe środki dotyczące MŚP w świetle zmieniających się warunków dla MŚP na jednolitym rynku, np. w odniesieniu do cyfryzacji i obciążenia regulacyjnego.

- (28) Klustry są narzędziem o strategicznym znaczeniu dla wspierania konkurencyjności i rozwoju MŚP, ponieważ zapewniają one sprzyjające otoczenie biznesowe. Wspólne inicjatywy na rzecz klastrów powinny osiągnąć masę krytyczną w celu przyspieszenia wzrostu MŚP. Powinny one pozostać otwarte na współpracę z MŚP z państw trzecich. Poprzez łączenie wyspecjalizowanych ekosystemów klustry tworzą nowe możliwości biznesowe dla MŚP i lepiej je integrują z europejskimi i globalnymi strategicznymi łańcuchami wartości. Należy zapewnić wsparcie na potrzeby rozwoju transnarodowych, w tym międzyregionalnych, strategii partnerstwa oraz realizację wspólnych działań wspieranych przez Europejską Platformę Współpracy Klastrow. Należy wspierać trwałe partnerstwa, w przypadku których finansowanie będzie kontynuowane, jeśli osiągnięte zostaną cele pośrednie dotyczące wyników i uczestnictwa. Bezpośrednie wsparcie dla MŚP powinno być przekazywane za pośrednictwem klastrów w następujących sytuacjach: upowszechnianie zaawansowanych technologii, nowych modeli biznesowych, niskoemisyjnych i zasobooszczędnych rozwiązań, kreatywność i projektowanie, podnoszenie kwalifikacji, pozyskiwanie utalentowanych pracowników, przyspieszenie przedsiębiorczości i internacjonalizacja. Do działań powinny zostać włączone inne wyspecjalizowane podmioty wspierające MŚP w celu ułatwienia transformacji przemysłowej i realizacji strategii inteligentnej specjalizacji. Program powinien zatem przyczyniać się do wzrostu i tworzenia powiązań z unijnymi (cyfrowymi) centrami innowacji i inwestycji ustanowionymi w ramach polityki spójności i programu „Horyzont Europa”. Można również zbadać efekt synergii z programem Erasmus.
- (29) Kreatywność i innowacje mają pierwszorzędne znaczenie dla konkurencyjności przemysłowych łańcuchów wartości w Unii. Stanowią one katalizator modernizacji przemysłu i przyczyniają się do inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Jednakże ich wykorzystanie przez MŚP wciąż jest jeszcze niewystarczające. W związku z tym program powinien wspierać ukierunkowane działania, sieci i partnerstwa na rzecz innowacji opartych na kreatywności oraz transformacji cyfrowej i przemysłowej w całym przemysłowym łańcuchu wartości.

- (30) Normy europejskie odgrywają ważną rolę na rynku wewnętrznym. Mają one decydujące znaczenie dla konkurencyjności przedsiębiorstw, a zwłaszcza MŚP. Są one również kluczowym narzędziem wspierania prawodawstwa i polityki Unii w wielu kluczowych obszarach, takich jak energia, zmiana klimatu, technologie informacyjno-komunikacyjne, zrównoważone wykorzystanie zasobów, innowacyjność, bezpieczeństwo produktów, ochrona konsumentów, bezpieczeństwo pracowników i warunki pracy oraz starzejące się społeczeństwo, przez co pozytywnie przyczyniają się do rozwoju całego społeczeństwa.
- (31) Europejskie działania w dziedzinie normalizacji są uregulowane rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012¹⁷ i wdrażane w ramach długotrwałego partnerstwa publiczno-prywatnego, które ma podstawowe znaczenie dla osiągnięcia celów określonych w rozporządzeniu, jak i w ogólnych i sektorowych unijnych strategiach politycznych w dziedzinie normalizacji.
- (32) Dobrze funkcjonujące wspólne ramy sprawozdawczości finansowej są niezbędne do skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego, rynków kapitałowych oraz do integracji rynku usług finansowych w kontekście unii rynków kapitałowych.

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

(33) Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁸ należy włączyć do prawa unijnego międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej (MSSF) przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz powiązane interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, aby były one stosowane przez spółki, których papiery wartościowe są notowane na rynku regulowanym w Unii, tylko wtedy, jeśli te MSSF spełniają kryteria określone w tym rozporządzeniu, w tym określony w art. 4 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE¹⁹ wymóg, aby sprawozdania finansowe przedstawiały prawdziwy i rzetelny obraz, oraz wymóg, aby te MSSF były korzystne dla europejskiego dobra publicznego. Takie międzynarodowe standardy rachunkowości powinny być opracowywane w przejrzystym procesie podlegającym zasadom odpowiedzialności demokratycznej. MSSF odgrywają zatem zasadniczą rolę w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, a zatem w bezpośrednim interesie Unii leży zapewnienie, aby procesy opracowywania i przyjmowania MSSF prowadziły do uzyskania standardów, które odpowiadają wymogom ram prawnych rynku wewnętrznego. Ważne jest zatem ustanowienie odpowiednich mechanizmów finansowania Fundacji MSSF.

¹⁸ Rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz.U. L 243 z 11.9.2002, s. 1).

¹⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

(34) Ze względu na rolę Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG) w ocenie zgodności MSSF z wymogami unijnego prawa oraz polityki w tym zakresie, określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 1606/2002, konieczne jest również, aby Unia zapewniała stabilne finansowanie EFRAG, a tym samym przyczyniała się do jej finansowania. Działalność techniczna EFRAG powinna koncentrować się na doradztwie technicznym na rzecz Komisji w zakresie zatwierdzania MSSF, a także na odpowiednim uczestnictwie w procesie opracowywania takich MSSF oraz powinna zapewniać, aby w międzynarodowym procesie ustalania standardów uwzględniano w odpowiednim stopniu interesy Unii. Interesy te powinny obejmować pojęcie „ostrożności” i utrzymanie wymogu dotyczącego „prawdziwego i rzetelnego obrazu” ustanowione w dyrektywie 2013/34/UE, pojęcie europejskiego dobra publicznego ustanowione w rozporządzeniu (WE) nr 1606/2002 oraz powinny uwzględniać wpływ MSSF na stabilność finansową i gospodarkę. Należy również utworzyć Europejskie Laboratorium Sprawozdawczości Przedsiębiorstw (ang. European Corporate Reporting Lab) jako część Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG), które ma wspierać innowacje i rozwój najlepszych praktyk w zakresie sprawozdawczości przedsiębiorstw. W ramach tego forum przedsiębiorstwa i inwestorzy będą mogli wymieniać się najlepszymi praktykami, zwłaszcza w dziedzinie sprawozdawczości niefinansowej i sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju.

- (35) W dziedzinie badania ustawowych sprawozdań finansowych Grupa Monitorująca – międzynarodowa organizacja odpowiedzialna za nadzorowanie reformy zarządzania Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC) – utworzyła w 2005 r. Radę Nadzoru nad Interesem Publicznym (PIOB). Zadaniem PIOB jest monitorowanie procedur stanowienia międzynarodowych standardów rewizji finansowej (MSRF) oraz pozostałych obszarów działalności IFAC istotnych z punktu widzenia interesu publicznego. Przyjęcie MSRF na potrzeby stosowania w Unii jest możliwe w szczególności pod warunkiem, że standardy te zostały opracowane z uwzględnieniem należytej procedury, nadzoru publicznego i przejrzystości zgodnie z art. 26 dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁰. Biorąc pod uwagę wprowadzenie MSRF w Unii oraz kluczową rolę PIOB w zapewnianiu, aby spełniały one wymogi określone w dyrektywie 2006/43/WE, ważne jest zatem zapewnienie odpowiednich mechanizmów finansowania PIOB.
- (36) Unia przyczynia się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów, wzmocnienia ich pozycji oraz ich priorytetowego traktowania w ramach rynku wewnętrznego poprzez wspieranie i uzupełnianie polityk państw członkowskich w zakresie zapewniania obywatelom jako konsumentom pełnych możliwości osiągnięcia korzyści na rynku wewnętrznym, przy zapewnieniu im bezpieczeństwa i należytej ochrony ich interesów prawnych i ekonomicznych za pomocą konkretnych działań. Unia musi również zapewnić, by przepisy dotyczące bezpieczeństwa konsumentów i bezpieczeństwa produktów były właściwie i jednakowo egzekwowane w praktyce oraz by przedsiębiorstwom przysługiwały równe warunki działania przy uczciwej konkurencji na rynku wewnętrznym. Ponadto niezbędne jest, by wzmacniać pozycję konsumentów, zachęcać ich do dokonywania zrównoważonych wyborów i pomagać im w tym, przyczyniając się w ten sposób do powstawania zrównoważonej oraz efektywnej pod względem energii i zasobów gospodarki o obiegu zamkniętym.

²⁰ Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87).

- (37) Program powinien dążyć do zwiększenia wiedzy na temat unijnych przepisów dotyczących konsumentów i bezpieczeństwa wśród konsumentów, przedsiębiorstw, społeczeństwa obywatelskiego i organów władz oraz wzmocnienia pozycji konsumentów i ich organizacji przedstawicielskich na poziomie krajowym i na poziomie UE, w szczególności poprzez wspieranie organizacji *Bureau Européen des Unions de Consommateurs* (BEUC), która jest uznaną organizacją pozarządową o ugruntowanej pozycji reprezentującą interesy konsumentów w odniesieniu do wszystkich stosownych polityk unijnych, oraz Europejskiego stowarzyszenia ds. koordynacji udziału konsumentów w procesie normalizacji (ANEC), które reprezentuje interesy konsumentów w odniesieniu do zagadnień związanych z normalizacją. Szczególną uwagę należy przy tym poświęcić nowym potrzebom rynku w kontekście promowania zrównoważonej konsumpcji oraz zapobiegania słabościom i wyzwaniom wynikającym z cyfryzacji gospodarki lub rozwoju nowych modeli konsumpcji i modeli biznesowych. Program powinien wspierać działania w zakresie opracowywania odpowiednich informacji na temat rynków, wyzwań politycznych oraz nowych kwestii i zachowań oraz publikowania unijnych tabeli wyników dla rynków konsumenckich.
- (38) Program powinien wspierać właściwe organy krajowe, w tym organy odpowiedzialne za monitorowanie bezpieczeństwa produktów, które to organy współpracują w szczególności za pośrednictwem unijnego systemu szybkiego informowania o produktach niebezpiecznych. Powinien on również wspierać stosowanie dyrektywy 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²¹ i rozporządzenie (WE) nr 765/2008 w sprawie ochrony konsumentów i bezpieczeństwa produktów, jak również sieci współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów i współpracę na szczeblu międzynarodowym pomiędzy odpowiednimi organami w państwach trzecich i w Unii. Celem programu powinno być również zapewnienie wszystkim konsumentom i przedsiębiorcom dostępu do wysokiej jakości pozasądowego rozstrzygania sporów oraz internetowego systemu rozstrzygania sporów i informacji na temat możliwości dochodzenia roszczeń.

²¹ Dyrektywa 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz.U. L 11 z 15.1.2002, s. 4).

- (39) Sieć Europejskich Centrów Konsumenckich pomaga konsumentom w korzystaniu z praw przysługujących im na mocy unijnych przepisów przy zakupie towarów i usług transgranicznych na rynku wewnętrznym i EOG, w internecie lub podczas podróży. Składająca się z 30 ośrodków sieć, wspólnie finansowana z unijnych programów na rzecz konsumentów od ponad 10 lat, wykazuje swoją wartość dodaną, zwiększając zaufanie konsumentów i przedsiębiorców na rynku wewnętrznym. Zajmuje się ona rozpatrywaniem ponad 100 000 wniosków składanych co roku przez konsumentów i dociera do milionów obywateli za pośrednictwem kampanii informacyjnych w prasie i internecie. Jest to jedna z najbardziej cenionych unijnych sieci zapewniających pomoc obywatelom, większość jej ośrodków posiada punkty kontaktowe zajmujące się przepisami dotyczącymi rynku wewnętrznego, takimi jak dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²², a z ocen jej działalności wynika, że ważne jest, by nadal działała. Sieć zamierza także rozwinąć porozumienia o wzajemności z podobnymi podmiotami w państwach trzecich.
- (40) Z kontroli sprawności unijnego prawa konsumenckiego i dotyczącego marketingu przeprowadzonej przez Komisję w maju 2017 r. wynika, że potrzebne jest lepsze egzekwowanie przepisów i ułatwienie dochodzenia roszczeń przez konsumentów poszkodowanych w wyniku naruszeń ich praw. W związku z tym w kwietniu 2018 r. Komisja przyjęła „Nowy ład dla konsumentów” w celu zapewnienia między innymi równego traktowania konsumentów na całym rynku wewnętrznym odnośnie do systemów podwójnych standardów jakości, wzmocnienia zdolności państw członkowskich do egzekwowania prawa, zwiększenia bezpieczeństwa produktów, współpracy międzynarodowej oraz nowych możliwości dochodzenia roszczeń, zwłaszcza za pośrednictwem powództw wytaczanych przez uprawnione podmioty. Program powinien mieć na celu wspieranie polityki konsumenckiej między innymi poprzez podnoszenie świadomości i rozszerzanie wiedzy, budowanie potencjału i wymianę najlepszych praktyk organizacji konsumentów i urzędów ochrony konsumentów, budowanie sieci i rozwój badań rynkowych, wzmocnienie bazy dowodowej dotyczącej funkcjonowania rynku wewnętrznego na rzecz konsumentów, systemy informatyczne i narzędzia komunikacji.

²² Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36).

- (41) Funkcjonowanie rynków usług finansowych ma szczególny wpływ na obywateli. Rynki te są kluczowym elementem rynku wewnętrznego i wymagają solidnych ram regulacyjnych i nadzorczych, które zapewniają nie tylko stabilność finansową i zrównoważoną gospodarkę, lecz również wysoki poziom ochrony konsumentów i innych użytkowników końcowych usług finansowych, w tym inwestorów detalicznych, oszczędzających, posiadaczy polis ubezpieczeniowych, członków funduszy emerytalnych i osób uposażonych, akcjonariuszy indywidualnych, pożyczkobiorców oraz MŚP. Ważne jest, by zwiększyć ich zdolność do uczestnictwa w kształtowaniu polityki dla sektora finansowego.
- (42) Dlatego program powinien nadal wspierać konkretne działania objęte programem budowania zdolności na lata 2017–2020 zwiększające zaangażowanie konsumentów i innych użytkowników końcowych usług finansowych w proces kształtowania polityki Unii, jak określono w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/826²³ w sprawie dalszego prowadzenia programu pilotażowego i działania przygotowawczego realizowanego w latach 2012–2017. Jest to niezbędne, aby umożliwić osobom zaangażowanym w kształtowanie polityki uwzględnienie opinii zainteresowanych stron innych niż specjaliści z sektora finansowego i zapewnić lepszą reprezentację interesów konsumentów i innych użytkowników końcowych usług finansowych. Powinno to przyczynić się do ulepszenia polityki dotyczącej usług finansowych, zwłaszcza dzięki lepszemu wyjaśnieniu społeczeństwu kwestii związanych z regulacją rynków finansowych i rozpowszechnianiu wiedzy na temat kwestii związanych z finansami.

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/826 z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie ustanowienia unijnego programu służącego wsparciu szczególnych działań zwiększających zaangażowanie konsumentów i innych użytkowników końcowych usług finansowych w proces kształtowania unijnej polityki w dziedzinie usług finansowych na lata 2017–2020 (Dz.U. L 129 z 19.5.2017, s. 17).

- (43) W związku z projektem pilotażowym realizowanym w latach 2012–2013 oraz działaniem przygotowawczym realizowanym w latach 2014–2016 Komisja w drodze corocznego zaproszenia do składania wniosków przyznała dotacje dwu organizacjom. Te dwie organizacje to *Finance Watch*, utworzona dzięki unijnym dotacjom w 2011 r. jako międzynarodowe stowarzyszenie o charakterze niekomercyjnym na podstawie prawa belgijskiego, oraz *Better Finance*, która powstała w wyniku kolejnych reorganizacji i zmian istniejących już wcześniej od 2009 r. europejskich federacji i akcjonariuszy. W programie budowania zdolności ustanowionym na mocy rozporządzenia (UE) 2017/826 określono te same dwie organizacje jako jedynych beneficjentów. Jest zatem konieczne, aby kontynuować współfinansowanie tych organizacji w ramach programu. Niemniej jednak finansowanie to byłoby przedmiotem oceny pod kątem osiągnięcia zakładanych celów, na podstawie gruntownej oceny jego skuteczności i oddziaływania.
- (44) Aby umożliwić sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego, niezbędny jest wysoki poziom ochrony zdrowia w dziedzinie roślin, zwierząt, żywności i paszy. Jest to warunek wstępny dla społeczeństwa i rynku wewnętrznego. Międzynarodowe sytuacje kryzysowe w zakresie zdrowia i afery żywnościowe powodują zakłócenia w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego poprzez ograniczenie przepływu osób i towarów oraz przerwy w produkcji.
- (45) Ogólnym celem prawa Unii w dziedzinie roślin, zwierząt, żywności i paszy jest przyczynianie się do zapewnienia wysokiego poziomu zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, wspieranie poprawy dobrostanu zwierząt, przyczynienie się do wysokiego poziomu ochrony konsumentów oraz zapewniania im odpowiednich informacji, a także wysokiego poziomu ochrony środowiska, w tym ochrony różnorodności biologicznej, przy jednoczesnym zwiększeniu zrównoważoności europejskiej produkcji żywności i pasz, zaostrzenie norm jakości w całej Unii, zwiększenie konkurencyjności unijnego przemysłu spożywczego i paszowego oraz sprzyjanie tworzeniu miejsc pracy.

(46) Zważywszy na szczególny charakter działań związanych z zapewnieniem wysokiego poziomu zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, w niniejszym rozporządzeniu należy określić specjalne kryteria kwalifikowalności dotyczące udzielania dotacji i wykorzystania zamówień publicznych. W szczególności, na zasadzie odstępstwa od rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046²⁴ („rozporządzenie finansowe”), w drodze wyjątku od zasady nieretroakcji, koszty środków nadzwyczajnych, ze względu na ich pilny i nieprzewidywalny charakter, powinny być kwalifikowalne i obejmować również koszty, które zostały poniesione w wyniku podejrzenia wystąpienia choroby lub agrofagów, pod warunkiem że takie wystąpienie zostanie następnie potwierdzone i zgłoszone Komisji. Odnośne zobowiązania budżetowe i płatności wydatków kwalifikowalnych powinny być dokonywane przez Komisję po podpisaniu zobowiązań prawnych i po przeprowadzeniu oceny wniosków o płatności przedłożonych przez państwa członkowskie. Za kwalifikowalne należy również uznać koszty dotyczące środków zapobiegawczych i ochronnych zastosowanych w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla statusu zdrowotnego w Unii w wyniku wystąpienia lub rozwoju na terytorium państwa trzeciego, państwa członkowskiego lub krajów i terytoriów zamorskich określonych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych, jak również w odniesieniu do środków ochronnych lub innych stosownych działań podjętych w celu wspierania statusu zdrowia roślin w Unii.

²⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- (47) Kontrole urzędowe przeprowadzane przez państwa członkowskie są kluczowym narzędziem służącym sprawdzaniu i monitorowaniu wdrażania, przestrzegania i egzekwowania stosownych wymogów unijnych. Skuteczność i wydajność systemów kontroli urzędowych ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa ludzi, zwierząt i roślin, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt. Należy udostępnić unijne wsparcie finansowe dla takich środków kontrolnych. W szczególności należy udostępnić wkład finansowy dla laboratoriów referencyjnych Unii Europejskiej, ośrodków referencyjnych Unii Europejskiej i krajowych laboratoriów referencyjnych ds. zdrowia roślin, aby pomóc im w ponoszeniu kosztów związanych z wdrażaniem programów prac zatwierdzanych przez Komisję. Ponadto, z uwagi na fakt, że skuteczność kontroli urzędowych zależy również od dostępności dla organów kontrolnych dobrze wyszkolonych pracowników posiadających odpowiednią znajomość prawa Unii, Unia powinna móc wnieść wkład w ich szkolenie i stosowne programy wymiany organizowane przez właściwe organy.
- (47a) Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe jest coraz większym problemem zdrowotnym w Unii i na całym świecie. W związku z tym powinna istnieć możliwość współfinansowania działań służących wspieraniu walki z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe w ramach niniejszego programu.
- (48) *(częściowo przeniesiono do motywu 6a)*
- (49) *(przeniesiono do motywu 6b)*
- (50) *(przeniesiono do motywu 6c)*
- (51) *(przeniesiono do motywu 6d)*
- (52) Unia i państwa członkowskie zobowiązały się wdrożyć agendę Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030. Przyczyniając się do realizacji agendy 2030, Unia i państwa członkowskie będą wspierać silniejszą, bardziej stabilną, inkluzywną, bezpieczną i dobrze prosperującą Europę. Program powinien przyczynić się do realizacji agendy 2030, w tym poprzez znalezienie równowagi między gospodarczym, społecznym i środowiskowym aspektem zrównoważonego rozwoju.

- (53) Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie ze zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego i celów Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczących zrównoważonego rozwoju, program powinien przyczynić się do uwzględnienia działań w dziedzinie klimatu i do osiągnięcia celu ogólnego, w ramach którego wydatki na realizację celów klimatycznych w budżecie Unii mają sięgnąć 25 %.
- Odpowiednie działania zostaną określone w trakcie przygotowywania i realizacji programu, a także poddane ponownej ocenie w kontekście odpowiednich ocen i przeglądów.
- (54) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na program, która ma stanowić główną kwotę odniesienia w rozumieniu [*proszę odpowiednio uaktualnić odniesienie stosownie do nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego:*] pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami²⁵] dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.
- [(55) Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym przewiduje współpracę w dziedzinach objętych programem między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, oraz państwami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu uczestniczącymi w Europejskim Obszarze Gospodarczym, z drugiej strony. Należy również umożliwić otwarcie programu dla uczestnictwa innych państw, w tym państw sąsiadujących z Unią oraz ubiegających się o członkostwo, kandydujących lub przystępujących do Unii. Ponadto w obszarze statystyk europejskich program powinien być otwarty dla uczestnictwa Szwajcarii zgodnie z warunkami ustanowionymi w Umowie między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską o współpracy w dziedzinie statystyki²⁶.]

²⁵ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

[http://eur-lex.europa.eu/legal-](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.POL&toc=OJ:C:2013:373:TOC)

[content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.POL&toc=OJ:C:2013:373:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.POL&toc=OJ:C:2013:373:TOC)

²⁶ Dz.U. L 90 z 28.3.2006, s. 2.

- [(56) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programach Unii w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia EOG, które przewiduje wprowadzenie w życie programów w drodze decyzji wydanej na mocy tego porozumienia. Państwa trzecie mogą także uczestniczyć na podstawie innych instrumentów prawnych. Do niniejszego rozporządzenia należy wprowadzić odpowiedni przepis szczegółowy przyznający niezbędne uprawnienia i prawa dostępu właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych oraz Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, pozwalające im na całościowe wykonywanie ich odpowiednich kompetencji.]
- (57) Do niniejszego programu zastosowanie ma rozporządzenie finansowe. Określa ono zasady dotyczące wykonania budżetu Unii, w tym przepisy dotyczące kryteriów kwalifikowalności w odniesieniu do dotacji, nagród, zamówień.
- (58) Działania realizowane w ramach poprzednich programów i linii budżetowych okazały się odpowiednie i powinny zostać zachowane. Nowe działania wprowadzone w ramach tego programu mają na celu wzmocnienie w szczególności dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego. W celu uproszczenia i zwiększenia elastyczności realizacji programu, a przez to skuteczniejszego osiągnięcia jego celów, działania powinny zostać zdefiniowane wyłącznie w kategoriach ogólnych. Orientacyjne wykazy działań odnoszących się do konkretnych celów w dziedzinie konkurencyjności lub do konkretnych działań wynikających z wymogów regulacyjnych, np. w obszarze normalizacji, w dziedzinie roślin, zwierząt, żywności i paszy oraz statystyk europejskich również powinny zostać włączone do programu.
- (59) Konieczne jest określenie niektórych kategorii podmiotów kwalifikujących się do finansowania, jak również tych podmiotów, które powinny kwalifikować się do finansowania bez zaproszenia do składania wniosków.
- (60) Biorąc pod uwagę postępującą współzależność w gospodarce światowej, program powinien przewidywać możliwość angażowania – w pewne działania – ekspertów zewnętrznych, takich jak urzędnicy z państw trzecich, przedstawiciele organizacji międzynarodowych czy podmioty gospodarcze.
- (61) Należy wskazać szczególne kryteria dotyczące zasad współfinansowania oraz kosztów kwalifikowalnych.

- (62) Zgodnie ze zobowiązaniem Komisji określonym w komunikacie z dnia 19 października 2010 r. zatytułowanym „Przegląd budżetu UE”²⁷ oraz w celu zapewnienia spójności i uproszczenia programów finansowania, w przypadku gdy działania przewidziane w ramach programu służą osiągnięciu celów, które są wspólne dla różnych instrumentów finansowania, zasoby powinny być współdzielone z innymi unijnymi instrumentami finansowania, jednak z wyłączeniem możliwości podwójnego finansowania.
- (63) Program powinien przyczynić się do ogólnego wsparcia w zakresie wspierania szczególnych potrzeb regionów najbardziej oddalonych oraz ich integracji na rynku wewnętrznym, jak ostatnio potwierdzono w komunikacie Komisji zatytułowanym „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”²⁸.
- (64) Program powinien wspierać synergię przy jednoczesnym zapobieganiu powielaniu prac prowadzonych już w ramach powiązanych unijnych programów i działań. Działania w ramach tego programu powinny stanowić uzupełnienie programów Customs i Fiscalis ustanowionych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ²⁹ oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ³⁰, których celem jest również wspieranie i poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego.

²⁷ COM(2010) 700 final z dnia 19 października 2010 r.

²⁸ COM(2017) 623 final.

²⁹ COM(2018) 442 final.

³⁰ COM(2018) 443 final.

- (65) Program powinien wspierać synergię i komplementarność w odniesieniu do wsparcia dla MŚP i przedsiębiorczości w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ustanowionego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ³¹. Ponadto segment MŚP funduszu InvestEU, ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ³², zagwarantuje wsparcie na rzecz finansowania dłużnego i kapitałowego w celu zwiększenia dostępu i dostępności finansowania dla MŚP. Program powinien również dążyć do synergii z programem kosmicznym ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ³³ w odniesieniu do zachęcania MŚP do korzystania z przełomowych innowacji i innych rozwiązań opracowanych w ramach tych programów.
- (66) Niniejszy program powinien wspierać synergię z programem Horyzont Europa ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ³⁴, które ma na celu wspieranie badań naukowych i innowacji. Powinno to dotyczyć w szczególności komplementarności z działaniami przyszłej Europejskiej Rady ds. Innowacji na rzecz innowacyjnych przedsiębiorstw, jak również wsparcia usług dla MŚP za pośrednictwem EEN.
- (67) Program powinien wspierać synergię i komplementarność w odniesieniu do programu „Cyfrowa Europa”, ustanowionego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ³⁵, który ma na celu wspieranie cyfryzacji gospodarki Unii i sektora publicznego.

³¹ COM(2018) 372 final.

³² COM(2018) 439 final.

³³ COM(2018) 447 final.

³⁴ COM(2018) 435 final.

³⁵ COM(2018) 434 final.

- (68) Ponadto program powinien również dążyć do uzyskania synergii z funduszem „Sprawiedliwość, Prawa i Wartości” ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ³⁶, który ma na celu wspieranie dalszego rozwoju europejskiej przestrzeni sprawiedliwości z myślą o skuteczności krajowych systemów sprawiedliwości i odgrywa zasadniczą rolę w kontekście tworzenia sprawiedliwej i efektywnej pod względem kosztów gospodarki europejskiej.
- (69) Program powinien dążyć do uzyskania do synergii z programem Erasmus ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [...] ³⁷, Funduszem Solidarności Unii Europejskiej ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [...] ³⁸ i Europejskim Funduszem Społecznym Plus ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [...] ³⁹ w dziedzinie pracy i mobilności młodzieży, co jest niezbędne do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (70) Ponadto działania takie, jak środki weterynaryjne i fitosanitarne w przypadku sytuacji kryzysowych dotyczących zdrowia zwierząt i roślin, mogą zostać uzupełnione o interwencje rynkowe z unijnej wspólnej polityki rolnej ustanowionej na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr [...] ⁴⁰.
- (71) W stosownych przypadkach działania realizowane w ramach programu należy wykorzystać w celu skorygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji w proporcjonalny sposób, bez powielania ani wypierania finansowania prywatnego; działania te powinny się też wyróżniać wyraźną europejską wartością dodaną.

³⁶ COM(2018) 383 final.

³⁷ COM(2018) 367 final.

³⁸ COM(2018) 322 final, art. 10.

³⁹ COM(2018) 382 final.

⁴⁰ COM(2018) 393 final.

- (72) Należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie przyjmowania programów prac do celów realizacji działań przyczyniających się do wysokiego poziomu zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także bezpieczeństwa żywności i pasz. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁴¹.
- (73) Rodzaje finansowania i metody realizacji na podstawie niniejszego rozporządzenia należy wybrać na podstawie ich potencjału w zakresie realizacji konkretnych celów przyjętych dla działań oraz uzyskania wyników, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążenia administracyjnego i przewidywanego ryzyka nieprzestrzegania przepisów. Powinno to obejmować stosowanie kwot ryczałtowych, stawek zryczałtowanych i kosztów jednostkowych oraz finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego.
- (74) W celu zapewnienia regularnego monitorowania i sprawozdawczości od samego początku należy wprowadzić odpowiednie ramy służące do monitorowania działań i wyników programu. Tego rodzaju monitorowanie i sprawozdawczość powinny opierać się na wskaźnikach i umożliwiać pomiary efektów działań realizowanych w ramach programu względem uprzednio zdefiniowanych punktów odniesienia.

⁴¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (75) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁴² należy dokonać oceny tego programu na podstawie informacji zgromadzonych w oparciu o konkretne wymogi dotyczące monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza względem państw członkowskich. Wymogi te powinny, w stosownych przypadkach, obejmować mierzalne wskaźniki jako podstawę oceny oddziaływania programu w praktyce.
- (76) Na podstawie chorób zwierząt, o których mowa w części I rozdział 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429⁴³, dyrektywie 2003/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁴⁴, rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2160/2003⁴⁵ oraz rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001⁴⁶ należy ustanowić wykaz chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych, które kwalifikują się do finansowania w ramach środków nadzwyczajnych oraz do finansowania w ramach programów zwalczania, kontroli i nadzoru.

⁴² Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁴³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1).

⁴⁴ Dyrektywa 2003/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, zmieniająca decyzję Rady 90/424/EWG i uchylająca dyrektywę Rady 92/117/EWG (Dz.U. L 325 z 12.12.2003, s. 31)

⁴⁵ Rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz.U. L 325 z 12.12.2003, s. 1).

⁴⁶ Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, s. 1).

- (77) W celu uwzględnienia sytuacji spowodowanych przez choroby zwierząt mające znaczący wpływ na produkcję zwierzęcą lub handel, rozwój chorób odzwierzęcych, które stanowią zagrożenie dla ludzi, lub nowe sytuacje naukowe lub epidemiologiczne, jak również choroby zwierząt, które mogą stanowić nowe zagrożenie dla Unii, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do wprowadzenia zmian do tych wykazów chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych. W celu zapewnienia skutecznej oceny postępów programu w osiąganiu jego celów należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do przeglądu lub uzupełnienia wskaźników służących do pomiaru postępów w realizacji celów szczegółowych, jeśli zostanie to uznane za niezbędne, oraz do uzupełnienia tego rozporządzenia o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (78) Zgodnie z [*proszę odpowiednio uaktualnić odniesienie stosownie do nowej decyzji w sprawie KTZ*: art. 94 decyzji Rady 2013/755/UE⁴⁷] osoby i podmioty z siedzibą w krajach i terytoriach zamorskich (KTZ) kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane.

⁴⁷ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

(79) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁴⁸, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95⁴⁹, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁵⁰ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁵¹ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁵². Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, EPPO – w odniesieniu do tych państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na mocy rozporządzenia (UE) 2017/1939 – i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

⁴⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁴⁹ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁵⁰ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁵¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

⁵² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (80) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przepisy te, ustanowione rozporządzeniem finansowym, określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. [Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego finansowania unijnego.]
- (81) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁵³ reguluje przetwarzanie danych osobowych przeprowadzane w państwach członkowskich w kontekście niniejszego rozporządzenia i pod nadzorem właściwych organów państw członkowskich. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001⁵⁴ reguluje przetwarzanie danych osobowych przeprowadzane przez Komisję w kontekście niniejszego rozporządzenia i pod nadzorem Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. Wszelka wymiana lub przekazywanie informacji przez właściwe organy ma się odbywać zgodnie z zasadami dotyczącymi przekazywania danych osobowych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2016/679, a wszelka wymiana lub przekazywanie informacji przez Komisję ma się odbywać zgodnie z zasadami dotyczącymi przekazywania danych osobowych, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001.

⁵³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁵⁴ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

- (81a) Rozporządzenie (WE) nr 223/2009 ustanawia zasady tworzenia statystyk zgodnie z zasadą poufności informacji statystycznych i przewiduje, że krajowe urzędy statystyczne, inne organy krajowe i Komisja (Eurostat) stosują wszelkie środki konieczne do zapewnienia zgodności zasad i wytycznych dotyczących fizycznej i logicznej ochrony poufnych danych.
- (82) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na transgraniczny charakter kwestii związanych z tymi celami możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (83) Program powinien mieć również na celu zapewnienie większej widoczności i spójności rynku wewnętrznego Unii, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym MŚP, oraz działań w dziedzinie statystyk europejskich na rzecz europejskich obywateli, przedsiębiorstw i administracji.

- (84) Rozporządzenie (UE) nr 99/2013, rozporządzenie (UE) nr 1287/2013, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 254/2014⁵⁵, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 258/2014⁵⁶, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014⁵⁷ oraz rozporządzenie (UE) 2017/826 należy uchylić ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.
- (85) Należy zapewnić płynne i łagodne przejście pomiędzy programami w dziedzinie konkurencyjności przedsiębiorstw i MŚP, ochrony konsumentów, usługobiorców i użytkowników końcowych usług finansowych, procesu kształtowania polityki w dziedzinie usług finansowych, dziedzinie roślin, zwierząt, żywności i paszy, a także statystyk europejskich, ustanowionymi w rozporządzeniu (UE) nr 1287/2013, rozporządzeniu (UE) nr 254/2014, rozporządzeniu (UE) 2017/826, rozporządzeniu (UE) nr 258/2014, rozporządzeniu (UE) nr 652/2014, rozporządzeniu (UE) nr 99/2013 a niniejszym programem, w szczególności w odniesieniu do kontynuacji środków wieloletnich oraz oceny sukcesów poprzednich programów,

⁵⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 254/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie wieloletniego programu na rzecz konsumentów na lata 2014–2020 oraz uchylające decyzję nr 1926/2006/WE (Dz.U. L 84 z 20.3.2014, s. 42).

⁵⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 258/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia unijnego programu wspierania określonych działań w dziedzinach sprawozdawczości finansowej i badania sprawozdań finansowych na lata 2014–2020 oraz uchylające decyzję nr 716/2009/WE (Dz.U. L 105 z 8.4.2014, s. 1).

⁵⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiające przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczącymi zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniające dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia (WE) nr 178/2002, (WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 1).

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia program na rzecz zarówno poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego i zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, na rzecz dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, jak i ramy programowania i finansowania w zakresie opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej w rozumieniu art. 13 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 („program”).

Określa ono najważniejsze obszary i cele działań przewidzianych w programie, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego i zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania, a także system zarządzania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- (1) „działanie łączone” oznacza działania wspierane z budżetu Unii, w tym w ramach instrumentów łączonych zgodnie z art. 2 pkt 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 („rozporządzenie finansowe”), łączące bezzwrotne formy wsparcia lub instrumenty finansowe z budżetu Unii oraz zwrotne formy wsparcia z instytucji finansowania rozwoju lub innych publicznych instytucji finansowych, a także z komercyjnych instytucji finansowych i od inwestorów;
- (2) „statystyki europejskie” oznaczają dane statystyczne opracowywane, tworzone i rozpowszechniane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 223/2009;

- (3) „podmiot prawny” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając w swoim własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, lub podmiot nieposiadający osobowości prawnej zgodnie z art. 197 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego;
- (4) „MŚP” oznacza mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji 2003/361/WE w wersji z dnia 6 maja 2003 r.;
- (5) „państwo trzecie” oznacza państwo, które nie jest członkiem Unii.

Artykuł 3

Cele programu

- 1. Program ma następujące cele ogólne:
 - a) poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego, w szczególności ochrona i wzmocnienie pozycji obywateli, konsumentów i przedsiębiorstw, szczególnie MŚP, poprzez egzekwowanie prawa Unii, ułatwienie dostępu do rynku, ustalanie norm oraz poprzez promowanie zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju; a także wzmocnienie współpracy między właściwymi organami państw członkowskich oraz między właściwymi organami państw członkowskich a Komisją i agencjami zdecentralizowanymi Unii;
 - b) zapewnienie wysokiej jakości, porównywalnych, terminowych i rzetelnych statystyk europejskich, stanowiących podstawę opracowywania, monitorowania i oceny wszystkich polityk Unii oraz ułatwiających podmiotom zaangażowanym w kształtowanie polityki, przedsiębiorstwom, przedstawicielom środowiska akademickiego, obywatelom i mediom podejmowanie świadomych decyzji i aktywne uczestniczenie w procesie demokratycznym.

2. Program ma następujące cele szczegółowe:

- a) zwiększenie skuteczności rynku wewnętrznego, również w świetle transformacji cyfrowej, ułatwienie zapobiegania powstawaniu nieuzasadnionych lub nieproporcjonalnych przeszkód oraz ich usuwania, zapobieganie nieuzasadnionemu nierównemu traktowaniu uczestników rynku, wspieranie opracowywania, wdrażania i egzekwowania prawa Unii w dziedzinach rynku wewnętrznego towarów i usług, zamówień publicznych i nadzoru rynku, jak również w dziedzinach prawa spółek oraz prawa umów i prawa zobowiązań pozaumownych; przeciwdziałania praniu pieniędzy; swobodnego przepływu kapitału; usług finansowych; oraz konkurencji, w tym opracowywania narzędzi zarządzania zorientowanych na użytkownika;
- b) wzmacnianie konkurencyjności MŚP i osiągnięcie dodatkowości na poziomie Unii poprzez środki, które w proporcjonalny sposób:
 - (i) zapewniają różne formy wsparcia dla MŚP, w tym w sektorze turystyki,
 - (ii) ułatwiają dostęp do rynków, w tym internacjonalizację MŚP,
 - (iii) promują sprzyjające MŚP otoczenie biznesowe,
 - (iv) wspierają konkurencyjność sektorową,
 - (v) promują modernizację przemysłu,
 - (vi) wspierają rozwój przemysłowych łańcuchów wartości, oraz
 - (vii) promują przedsiębiorczość;

- c) zapewnienie skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez procesy normalizacji, które:
 - (i) umożliwiają finansowanie normalizacji europejskiej oraz udział zainteresowanych stron w ustalaniu norm europejskich;
 - (ii) wspierają opracowywanie wysokiej jakości międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej i rewizji finansowej, ułatwiają ich włączenie do prawa Unii oraz wspierają innowacje i rozwój najlepszych praktyk w zakresie sprawozdawczości przedsiębiorstw;
- d) wspieranie interesów konsumentów oraz zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów i bezpieczeństwa produktów poprzez:
 - (i) wzmocnienie pozycji, wspieranie i edukowanie konsumentów, przedsiębiorstw i społeczeństwa obywatelskiego; zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów, zrównoważonej konsumpcji i bezpieczeństwa produktów, zwłaszcza przez wspieranie właściwych organów egzekwowania prawa i organizacji reprezentujących konsumentów, działań w zakresie współpracy oraz działań służących zacieśnieniu współpracy między właściwymi organami, przy zwróceniu szczególnej uwagi na konsumentów podatnych na zagrożenia; zapewnienie należytego uwzględnienia interesów konsumentów w świecie cyfrowym; zapewnienie wszystkim konsumentom dostępu do środków dochodzenia roszczeń; zapewnienie odpowiednich informacji o rynku i konsumentach;
 - (ii) zwiększenie udziału konsumentów, innych użytkowników końcowych usług finansowych oraz społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu polityki w dziedzinie usług finansowych; wspieranie lepszego zrozumienia sektora finansowego;
- e) przyczynianie się do wysokiego poziomu zdrowia ludzi, zwierząt i roślin w dziedzinie roślin, zwierząt, żywności i paszy, w tym przez zapobieganie występowaniu chorób zwierząt i agrofagów roślin oraz ich wykrywanie i zwalczanie, a także wspieranie poprawy dobrostanu zwierząt, walki z opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz wspieranie zrównoważonej produkcji i konsumpcji żywności;

- f) tworzenie i przekazywanie wysokiej jakości statystyk europejskich zgodnie z kryteriami jakości ustanowionymi w art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, w sposób terminowy, bezstronny i wydajny pod względem kosztów, za pośrednictwem wzmocnionego Europejskiego Systemu Statystycznego, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, i zacieśnionych partnerstw w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego oraz ze wszystkimi stosownymi stronami zewnętrznymi, przy wykorzystaniu wielu źródeł danych, zaawansowanych metod analizy danych, systemów inteligentnych oraz technologii cyfrowych.

Artykuł 4

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację programu na lata 2021–2027 wynosi [4 088 580 000 EUR w cenach bieżących].
2. W ramach kwoty, o której mowa w ust. 1, niżej wymienione kwoty orientacyjne przydziela się na następujące cele:
 - a) [1 000 000 000] EUR na cel, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b);
 - b) [188 000 000] EUR na cel, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) ppkt (i);
 - c) [1 680 000 000] EUR na cel, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e);
 - d) [552 000 000] EUR na cel, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f).
3. Maksymalnie do 5 % kwoty, o której mowa w ust. 1, może zostać wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji programu, obejmującą w szczególności działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrolę, audyt i ocenę oraz wykorzystanie sieci informatycznych z naciskiem na przetwarzanie i wymianę informacji, jak również wykorzystanie i rozwój narzędzi informatycznych dla przedsiębiorstw.

4. W przypadku celu, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na kilka lat na roczne raty.
5. Na zasadzie odstępstwa od art. 111 ust. 2 rozporządzenia finansowego Komisja zaciąga zobowiązanie budżetowe z tytułu dotacji przyznanej na weterynaryjne i fitosanitarne środki nadzwyczajne w ramach celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e) niniejszego rozporządzenia, po dokonaniu oceny wniosków o płatności przedłożonych przez państwa członkowskie.
6. Zasoby przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zostać przesunięte do programu. Komisja wykonuje te zasoby bezpośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z lit. c) tego artykułu. Zasoby te w możliwie największym zakresie wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego.

Artykuł 5

Państwa trzecie stowarzyszone z programem

Program jest otwarty dla następujących państw trzecich:

- a) członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami określonymi w Porozumieniu EOG;
- b) państw przystępujących, państw kandydujących i potencjalnych państw kandydujących, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;

- c) państw objętych europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami ustanowionymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
- d) [...]państw trzecich, zgodnie z warunkami określonymi w szczegółowym porozumieniu regulującym udział tego państwa trzeciego w programach Unii, pod warunkiem że porozumienie to:
 - (i) zapewnia właściwą równowagę między wkładem państwa trzeciego uczestniczącego w programach Unii a osiąganymi przez nie korzyściami;
 - (ii) ustanawia warunki uczestnictwa w programach, obejmujące obliczenie wkładu finansowego do poszczególnych programów oraz ich koszty administracyjne;
 - (iii) nie powierza państwu trzeciemu uprawnień decyzyjnych w odniesieniu do programu;
 - (iv) gwarantuje prawo Unii do zapewniania należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych.

Wkład, o którym mowa w ppkt (ii), stanowi dochód przeznaczony na określony cel zgodnie z art. [21 ust. 5] rozporządzenia finansowego.]

Artykuł 6

Realizacja i formy finansowania unijnego

1. Program jest realizowany według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w postaci dotacji, nagród i zamówień. Może również zapewniać finansowanie w formie instrumentów finansowych w ramach działań łączonych.
3. Z wkładów do mechanizmu wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskaniem środków należnych od odbiorców i wkłady te uznaje się za wystarczającą gwarancję w ramach rozporządzenia finansowego. Zastosowanie mają przepisy określone w [art. X] rozporządzenia XXX [rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie w sprawie funduszu gwarancyjnego]⁵⁸.

⁵⁸ [do dodania]

ROZDZIAŁ II

DOTACJE

Artykuł 7

Dotacje

Dotacje w ramach programu są przyznawane i zarządza się nimi zgodnie z tytułem VIII rozporządzenia finansowego.

Artykuł 8

Działania kwalifikowalne

1. Do finansowania kwalifikują się wyłącznie działania służące realizacji celów, o których mowa w art. 3.
2. W szczególności kwalifikują się następujące działania służące realizacji celów, o których mowa w art. 3:
 - a) tworzenie właściwych warunków wzmocnienia pozycji wszystkich podmiotów rynku wewnętrznego, w tym przedsiębiorstw, obywateli, konsumentów, społeczeństwa obywatelskiego i organów publicznych, poprzez przejrzyste kampanie informacyjne i uświadamiające, wymianę najlepszych praktyk, promowanie dobrych praktyk, wymianę i upowszechnianie wiedzy fachowej oraz organizowanie szkoleń; w takich działaniach, realizowanych za pomocą istniejących sieci, takich jak SOLVIT i Sieć Europejskich Centrów Konsumentckich, uczestniczą, w stosownych przypadkach, państwa trzecie, z myślą o promowaniu unijnych wartości, zasad i norm;
 - b) zapewnienie mechanizmów umożliwiających obywatelom, konsumentom, użytkownikom końcowym oraz przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego i przedsiębiorstw z Unii wnoszenie wkładu w dyskusje polityczne, strategie polityczne i proces podejmowania decyzji, poprzez wspieranie funkcjonowania organizacji przedstawicielskich na poziomie krajowym i unijnym;

- c) budowanie zdolności, ułatwianie i koordynowanie wspólnych działań między państwami członkowskimi, między właściwymi organami państw członkowskich oraz między właściwymi organami państw członkowskich a Komisją, agencjami zdecentralizowanymi Unii i organami państw trzecich;
- d) wspieranie skutecznego egzekwowania i modernizacji ram prawnych Unii oraz ich szybkiego dostosowywania do nieustannie zmieniającego się otoczenia oraz praktyk państw trzecich, w tym poprzez gromadzenie i analizę danych; badania dotyczące funkcjonowania rynku wewnętrznego, analizy, oceny i zalecenia dotyczące polityki; organizowanie działań demonstracyjnych i projektów pilotażowych; działania komunikacyjne; opracowywanie specjalnych narzędzi informatycznych służących zapewnieniu przejrzystego i wydajnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, a także zwalczaniu nieuczciwych praktyk w internecie oraz zapobieganiu takim praktykom.

3. Następujące działania służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), kwalifikują się do finansowania:

- a) zapewnienie różnych form wsparcia dla MŚP, w tym informacji, mentoringu, szkoleń, edukacji, mobilności, współpracy transgranicznej lub usług doradczych;
- b) ułatwianie MŚP dostępu do rynków w obrębie Unii i poza nią, wspieranie ich w stawianiu czoła globalnym i społecznym wyzwaniom oraz w internacjonalizacji działalności gospodarczej, jak również umacnianie wiodącej pozycji Unii w przemyśle w ramach globalnych łańcuchów wartości;
- ba) wspieranie Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości (EEN) w celu zapewnienia unijnym MŚP poszukującym możliwości biznesowych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich zintegrowanych usług wsparcia przedsiębiorstw; EEN można również wykorzystać do świadczenia usług w imieniu innych programów unijnych, takich jak „Horyzont Europa”, w tym usług doradczych lub usług budowania zdolności; usługi świadczone przez EEN w imieniu innych programów są finansowane z tych programów; EEN będzie tworzona w ścisłej koordynacji z państwami członkowskimi, aby uniknąć powielania działań zgodnie z zasadą pomocniczości;

- c) rozwiązywanie problemów związanych z barierami rynkowymi i obciążeniami administracyjnymi oraz tworzenie sprzyjającego otoczenia biznesu w celu umożliwienia MŚP czerpania korzyści z rynku wewnętrznego;
 - d) ułatwianie rozwoju przedsiębiorstw, w tym rozwoju umiejętności technicznych, cyfrowych i w zakresie przedsiębiorczości, rozwoju produktów, oraz transformacji cyfrowej i przemysłowej we wszystkich sektorach produkcji i usług;
 - e) wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw i całych sektorów gospodarki oraz wspieranie MŚP w rozwoju kreatywności i wdrażaniu innowacji, w przyjmowaniu przez MŚP nowych modeli biznesowych oraz we współpracy MŚP w ramach łańcucha wartości poprzez strategiczne łączenie ekosystemów i klastrów, łącznie ze wspólną inicjatywą na rzecz klastrów;
 - f) promowanie otoczenia biznesu sprzyjającego przedsiębiorczości oraz kultury przedsiębiorczości, obejmujące program mentoringu dla początkujących przedsiębiorców oraz wspieranie przedsiębiorstw typu start-up, stabilnego rozwoju działalności oraz przedsiębiorstw typu scale-up.
4. Do finansowania kwalifikują się działania określone w art. 15 i 16 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012 i służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c) ppkt (i) niniejszego rozporządzenia.
5. Do finansowania kwalifikują się działania służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c) ppkt (ii), zapewniające wsparcie dla działań mających na celu opracowywanie, stosowanie, ocenę i monitorowanie międzynarodowych standardów w dziedzinach sprawozdawczości finansowej i rewizji finansowej oraz nadzór nad procesami ustalania tych standardów.
6. Do finansowania kwalifikują się działania określone w załączniku I służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e).
7. Do finansowania kwalifikują się działania określone w załączniku II służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f).

Artykuł 9

Kwalifikujące się podmioty

1. Oprócz kryteriów określonych w art. 197 rozporządzenia finansowego zastosowanie mają kryteria kwalifikowalności określone w ust. 2–7 niniejszego artykułu.
2. Oprócz podmiotów, które spełniają warunki kwalifikowalności określone w ust. 3–7, w ramach programu kwalifikują się następujące podmioty:
 - a) podmioty prawne z siedzibą w dowolnym z następujących państw:
 - (i) państwo członkowskie lub powiązany z nim kraj lub terytorium zamorskie;
 - (ii) państwo trzecie stowarzyszone z programem zgodnie z art. 5;
 - b) wszelkie podmioty prawne utworzone na mocy prawa unijnego lub wszelkie organizacje międzynarodowe;
 - c) podmioty prawne z siedzibą w państwie trzecim, które nie jest stowarzyszone z programem, w drodze wyjątku kwalifikują się do uczestnictwa, pod warunkiem że dane działanie służy realizacji celów programu, a działalność prowadzona poza Unią przyczynia się do zwiększenia skuteczności interwencji przeprowadzanych na terytoriach państw członkowskich, do których mają zastosowanie Traktaty.
3. Podmioty prawne z siedzibą w państwie trzecim, które nie jest stowarzyszone z programem, mogą uczestniczyć w następujących działaniach:
 - a) działaniach służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b);
 - b) działaniach wspierających ochronę konsumentów i służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) ppkt (i).

Podmioty uczestniczące w działaniach, o których mowa w lit. a) i b), nie są uprawnione do otrzymywania wkładów finansowych Unii, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to nieodzowne dla programu, zwłaszcza pod względem konkurencyjności oraz dostępu do rynków dla przedsiębiorstw unijnych lub pod względem ochrony konsumentów zamieszkałych w Unii. Wyjątek ten nie dotyczy podmiotów nastawionych na zysk.

4. W przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c) ppkt (i) niniejszego rozporządzenia, kwalifikują się podmioty określone w art. 15 i 16 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012.
5. W przypadku działań wspierających ochronę konsumentów i służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) ppkt (i), oraz związanych z Siecią Europejskich Centrów Konsumenckich kwalifikują się następujące podmioty:
 - a) podmiot wyznaczony przez państwo członkowskie lub państwo trzecie, o którym mowa w art. 5, który jest podmiotem o charakterze niekomercyjnym wybranym w trybie przejrzystej procedury;
 - b) podmiot publiczny.
6. Państwa trzecie, stowarzyszone lub niestowarzyszone z programem, kwalifikują się w przypadku następujących działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e):
 - a) środków ochrony zastosowanych w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla statusu zdrowotnego w Unii w wyniku wystąpienia lub rozwoju na terytorium państwa trzeciego lub państwa członkowskiego jednej z chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych wymienionych w załączniku III lub jednego z agrofagów roślin wymienionych w programie prac, o którym mowa w art. 16;
 - b) środków ochrony lub innych stosownych działań zastosowanych celem wsparcia statusu zdrowia roślin w Unii.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany załącznika III, jeżeli jest to konieczne po to, by uwzględnić wystąpienie chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych, które nie są objęte aktami prawnymi Unii, o których mowa w tym załączniku.

Z wyjątkiem przypadków chorób zwierząt i agrofagów roślin, które mają znaczący wpływ dla Unii, państwa niestowarzyszone z programem powinny zasadniczo same finansować swój udział w działaniach, o których mowa w lit. a) i b).

7. W przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f) niniejszego rozporządzenia, kwalifikują się następujące podmioty prawne:
- a) krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe, o których mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009;
 - b) w przypadku działań wspierających sieci współpracy, o których mowa w art. 15 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 – inne podmioty działające w dziedzinie statystyki niebędące organami, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu;
 - c) podmioty o charakterze niekomercyjnym, które są niezależne od interesów branżowych, handlowych, biznesowych lub innego rodzaju sprzecznych interesów, a ich głównymi celami i działaniami są propagowanie i wspieranie wdrażania Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, lub wdrażanie nowych metod tworzenia statystyk europejskich, z myślą o zwiększeniu wydajności i poprawie jakości na poziomie Unii.

Artykuł 10

Wyznaczeni beneficjenci

Następujące podmioty mogą otrzymać dotację w ramach programu bez zaproszenia do składania wniosków:

- a) w przypadku działań w dziedzinie nadzoru rynku służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. a) niniejszego rozporządzenia – organy nadzoru rynku państw członkowskich, o których mowa w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i art. 11 [wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy i procedury w zakresie zgodności z prawodawstwem harmonizacyjnym Unii dotyczącym produktów i jego egzekwowania]⁵⁹;

⁵⁹ COM(2017) 795 final.

- b) w przypadku działań w dziedzinie akredytacji i nadzoru rynku służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. a) niniejszego rozporządzenia – jednostka uznana zgodnie z art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 na potrzeby prowadzenia działań, o których mowa w art. 32 rozporządzenia (WE) nr 765/2008;
- c) w przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c) ppkt (i) niniejszego rozporządzenia – podmioty, o których mowa w art. 15 i 16 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012;
- d) w przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c) ppkt (ii) – Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG), Fundacja Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz Rada Nadzoru nad Interesem Publicznym (PIOB);
- e) w przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) ppkt (i), w odniesieniu do reprezentowania interesów konsumentów na poziomie Unii – *Bureau Européen des Unions de Consommateurs* (BEUC, Europejska Organizacja Konsumentów) oraz *European Association for the Coordination of Consumer Representation in Standardisation* (ANEC, Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Koordynowania Reprezentacji Konsumentów w Procesie Standaryzacji), pod warunkiem że nie mają one sprzecznych interesów i reprezentują za pośrednictwem swoich członków interesy unijnych konsumentów w co najmniej dwóch trzecich państwach członkowskich;
- f) w przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) ppkt (ii) – organizacje *Finance Watch* i *Better Finance*, z zastrzeżeniem następujących warunków, których spełnienie podlega corocznej ocenie:
 - (i) podmioty te utrzymują status podmiotu pozarządowego, o charakterze niekomercyjnym i niezależnego od branży, handlu lub biznesu;
 - (ii) nie mają one sprzecznych interesów i reprezentują za pośrednictwem swoich członków interesy unijnych konsumentów oraz innych użytkowników końcowych w dziedzinie usług finansowych;

- g) w przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e) niniejszego rozporządzenia:
- (i) właściwe organy państw członkowskich i ich podmioty powiązane, laboratoria referencyjne Unii Europejskiej, o których mowa w art. 92, 95 i 97 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625⁶⁰, ośrodki referencyjne Unii Europejskiej, o których mowa w art. 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012⁶¹, krajowe laboratoria referencyjne ds. zdrowia roślin, krajowe laboratoria referencyjne ds. zdrowia zwierząt oraz organizacje międzynarodowe;
 - (ii) wyłącznie w przypadku działań opisanych w art. 9 ust. 6 lit. a) i b) niniejszego rozporządzenia – państwa trzecie, stowarzyszone lub niestowarzyszone z programem;
- h) w przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f) niniejszego rozporządzenia – krajowe urzędy statystyczne i inne organy krajowe, o których mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009.

⁶⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1).

⁶¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świń, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylające niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt (rozporządzenie w sprawie hodowli zwierząt) (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 66).

Artykuł 11

Komisje oceniające

Komisja lub komisje oceniające na potrzeby działań służących realizacji celu lub celów szczegółowych, o których mowa w art. 3 ust. 2, mogą składać się w całości lub w części z ekspertów zewnętrznych.

Artykuł 12

Zasady współfinansowania

1. W przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. a) niniejszego rozporządzenia, w odniesieniu do organów nadzoru rynku państw członkowskich i państw trzecich stowarzyszonych z programem i w odniesieniu do unijnych obiektów badawczych, o których mowa w art. 20 [wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy i procedury w zakresie zgodności z prawodawstwem harmonizacyjnym Unii dotyczącym produktów i jego egzekwowania], w ramach programu można finansować do 100 % kosztów kwalifikowalnych działania, pod warunkiem że nie jest naruszona zasada współfinansowania określona w art. 190 rozporządzenia finansowego.
2. W przypadku dotacji przyznanych Radzie Nadzoru nad Interesem Publicznym (PIOB) na potrzeby realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c) ppkt (ii), jeżeli w danym roku finansowanie przez Międzynarodową Federację Księgowych (IFAC) osiągnie poziom przekraczający dwie trzecie łącznego rocznego finansowania, roczny wkład w tym roku ogranicza się do maksymalnej kwoty określonej w programie prac, o którym mowa w art. 16 ust. 1.
- 2a. W przypadku dotacji przyznanych stowarzyszeniu ANEC, o którym mowa w art. 10 lit. e) niniejszego rozporządzenia, program może sfinansować maksymalnie 95 % kosztów kwalifikowalnych.
3. W przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e) niniejszego rozporządzenia, w ramach programu można finansować do 100 % kosztów kwalifikowalnych, pod warunkiem że nie jest naruszona zasada współfinansowania określona w art. 190 rozporządzenia finansowego.

W przypadku działań, o których mowa w załączniku I pkt 1 i 2, stosowana stopa współfinansowania wynosi – co do zasady ogólnej – co najmniej 50 % kosztów kwalifikowalnych. Zastosowanie mają następujące wyjątki:

- a) przedmiotową stopę zwiększa się do 75 % kosztów kwalifikowalnych w odniesieniu do:
 - (i) działań transgranicznych realizowanych wspólnie przez co najmniej dwa państwa członkowskie w celu kontroli i zwalczania agrofagów roślin lub chorób zwierząt lub zapobiegania im;
 - (ii) państw członkowskich, których dochód narodowy brutto na mieszkańca w oparciu o najnowsze dane Eurostatu wynosi mniej niż 90 % średniej UE;
- b) maksymalna stopa może zostać zwiększona do 100 % kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdy działania korzystające z wkładu Unii dotyczą zapobiegania poważnym zagrożeniom dla Unii dotyczącym zdrowia ludzi, roślin i zwierząt oraz kontrolowania tych zagrożeń, oraz:
 - (i) mają na celu niedopuszczenie do ofiar w ludziach lub do istotnych zakłóceń gospodarczych w całej Unii;
 - (ii) są specyficznymi zadaniami, niezbędnymi dla całej Unii, jak określono w programie prac Komisji przyjętym zgodnie z art. 16; lub
 - (iii) są realizowane w państwach trzecich;
- c) z pomocą Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz stopa współfinansowania może być przedmiotem przeglądu ze względu na dostępność budżetową, niewystarczającą realizację programu lub środki nadzwyczajne, lub stopniowe wycofywanie współfinansowania działań przeciwko chorobom zwierząt lub agrofagom roślin.

4. W przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f) niniejszego rozporządzenia, w ramach programu można finansować do 95 % kosztów kwalifikowalnych działań wspierających sieci współpracy, o których mowa w art. 15 rozporządzenia (WE) nr 223/2009.

Artykuł 13

Koszty kwalifikowalne odnoszące się do programów i środków nadzwyczajnych

1. W przypadku działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), koszty poniesione na środki określone w załączniku I pkt 2.1a.1 i 2.1a.2 w odniesieniu do wykonania programów mogą kwalifikować się do dotacji, jeżeli spełniają kryteria określone w art. 186 rozporządzenia finansowego.
2. Oprócz kryteriów określonych w art. 186 rozporządzenia finansowego następujące kryteria kwalifikowalności kosztów mają zastosowanie w odniesieniu do środków nadzwyczajnych, o których mowa w załączniku I pkt 1.4.1 i 1.4.2, służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e) niniejszego rozporządzenia:
 - a) koszty muszą zostać uznane za kwalifikowalne przed datą rozpoczęcia działania, jak określono w art. 193 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego;
 - b) koszty te mogą również zostać uznane za kwalifikowalne w wyniku zastosowania środków w związku z podejrzeniem wystąpienia choroby lub obecności agrofaga, pod warunkiem że ich wystąpienie lub obecność zostały następnie potwierdzone.

Koszty, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) i które zostaną określone w konkretnym programie prac przyjętym zgodnie z art. 16, są kwalifikowalne od daty powiadomienia Komisji o wystąpieniu choroby lub obecności agrofaga.

Finansowanie skumulowane, uzupełniające i łączone

1. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, może również otrzymać wkład w ramach programu, pod warunkiem że wkład z obu programów nie pokrywa tych samych kosztów. Do każdego wkładu do danego działania zastosowanie mają przepisy dotyczące odpowiedniego programu unijnego, z którego pochodzi ten wkład. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać całkowitych kosztów kwalifikowalnych działania, a wsparcie z różnych programów unijnych można obliczać proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.
2. (Działania, którym przyznano certyfikat „pieczęci doskonałości” w ramach programu „Horyzont 2020” lub „Horyzont Europa” lub które spełniają następujące łączne warunki porównawcze:
 - a) zostały ocenione w kontekście zaproszenia do składania wniosków w ramach programu;
 - b) spełniają minimalne wymagania jakościowe określone w tym zaproszeniu do składania wniosków;
 - c) nie mogą być finansowane w ramach tego zaproszenia do składania wniosków ze względu na ograniczenia budżetowe;

mogą otrzymać wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus lub Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich zgodnie z art. [67] ust. 5 rozporządzenia (UE) XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] i art. [8] rozporządzenia (UE) XX [w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej], pod warunkiem że działania te są zgodne z celami danego programu. Zastosowanie mają przepisy dotyczące funduszu, z którego pochodzi wsparcie.)⁶²

⁶² Dyskusje na temat tej klauzuli są nadal prowadzone w innych organach przygotowawczych Rady. Na tym etapie nie można zatem zamknąć prac nad ust. 2.

3. Działanie może otrzymać wsparcie z jednego programu unijnego lub z większej ich liczby.
W takich przypadkach wydatki zadeklarowane we wniosku o płatność w ramach jednego programu nie mogą zostać zadeklarowane we wniosku o płatność w ramach innego programu.
4. Kwotę wydatków, którą należy podać we wniosku o płatność, można obliczyć proporcjonalnie w odniesieniu do każdego programu, zgodnie z dokumentem określającym warunki wsparcia.

ROZDZIAŁ III

DZIAŁANIA ŁĄCZONE

Artykuł 15

Działania łączone

Działania łączone ustanowione w ramach niniejszego programu realizowane są zgodnie z [rozporządzeniem InvestEU] oraz tytułem X rozporządzenia finansowego.

ROZDZIAŁ IV

PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE, WDRAŻANIE I KONTROLA

Artykuł 16

Realizacja programu

1. Program jest realizowany poprzez programy prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia finansowego. Każdy z celów szczegółowych określonych w niniejszym rozporządzeniu jest realizowany za pomocą rocznego lub wieloletniego programu prac. W przypadku jednak gdy można osiągnąć synergie pomiędzy celami szczegółowymi, niezbędne przepisy mogą być realizowane w ramach wspólnego programu prac.

Aby zapewnić realizację niniejszego programu, Komisji powierza się uprawnienia wykonawcze do przyjmowania programów prac. Uprawnienia te są wykonywane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 21.

Program prac określa szczegółowo:

- a) cele dla każdego działania, które są zgodne z celami ogólnymi i celami szczegółowymi, o których mowa w art. 3, pulę środków budżetowych na poszczególne formy finansowania określone w art. 6, łączną kwotę na wszystkie działania i orientacyjny harmonogram realizacji;
- b) w przypadku dotacji – najważniejsze kryteria oceny, które muszą być określone tak, aby w jak największym stopniu przyczyniać się do osiągnięcia celów programu, oraz maksymalną stopę współfinansowania.

W stosownych przypadkach programy prac określają całkowitą kwotę zarezerwowaną na działania łączone.

- 1a. Programy prac służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), są przyjmowane przez Komisję w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 21 ust. 1.
- 1b. Programy prac służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) ppkt (i), są przyjmowane przez Komisję w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 21 ust. 2.
- 2. Programy prac służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), określone w art. 8 ust. 2 i w załączniku I, są przyjmowane przez Komisję w drodze aktów wykonawczych do dnia 30 kwietnia roku poprzedzającego ich realizację, pod warunkiem że został przyjęty projekt budżetu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 3.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 niniejszego artykułu działania służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f) niniejszego rozporządzenia, określone w załączniku II do niniejszego rozporządzenia, są realizowane zgodnie z art. 13, 14 i 17 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, łącznie z inicjatywami dotyczącymi przeglądu priorytetów oraz przy ścisłej i skoordynowanej współpracy w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego.

Artykuł 17

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki odzwierciedlające postępy w realizacji programu w odniesieniu do celów szczegółowych określonych w art. 3 ust. 2 przedstawiono w załączniku IV.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów w realizacji programu w odniesieniu do jego celów Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany lub uzupełnienia wskaźników w załączniku IV, jeżeli uznaje się to za konieczne, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia przepisami dotyczącymi ustanowienia ram monitorowania i oceny.
3. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji programu i jego rezultatów. W tym celu na odbiorców środków unijnych oraz, w stosownych przypadkach, na państwa członkowskie nakłada się proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości.

Ocena

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa programu przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji programu, jednak nie później niż w ciągu czterech lat od rozpoczęcia realizacji programu i co najmniej sześć miesięcy przed przedłożeniem wniosku dotyczącego nowego programu na okres kolejnych wieloletnich ram finansowych.
3. W odniesieniu do działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c) ppkt (ii), Komisja przygotowuje roczne sprawozdanie na temat działalności Fundacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w dziedzinie rozwoju Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz na temat działalności PIOB i EFRAG. Komisja przekazuje to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
4. Zgodnie z art. 13 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 Komisja konsultuje się z Komitetem ds. Europejskiego Systemu Statystycznego (Komitet ds. ESS) w sprawie tych części oceny śródkresowej i oceny końcowej, które dotyczą działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f) niniejszego rozporządzenia, przed ich przyjęciem i przedłożeniem Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Komisja konsultuje się z Europejskim Komitetem Doradczym ds. Statystyki w sprawie tej części oceny końcowej, która dotyczy działań służących realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f) niniejszego rozporządzenia, przed ich przyjęciem i przedłożeniem Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Po zakończeniu realizacji programu, lecz nie później niż cztery lata po upływie okresu określonego w art. 1, Komisja przeprowadza ocenę końcową programu.
6. Komisja przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami i zaleceniami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Artykuł 19

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w programie na podstawie decyzji wydanej na mocy umowy międzynarodowej lub innego instrumentu prawnego, przyznaje ono właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu uprawnienia i prawa dostępu niezbędne im do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawa do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez OLAF.

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 9 i 17, powierza się Komisji do dnia 31 grudnia 2028 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 9 i 17, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 9 i 17 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Procedura komitetowa

1. W odniesieniu do celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), Komisja wspomagana jest przez komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W odniesieniu do celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d) ppkt (i), Komisja wspomagana jest przez komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W odniesieniu do celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), Komisja wspomagana jest przez Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz, ustanowiony na mocy art. 58 rozporządzenia (WE) nr 178/2002. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy opinia komitetu ma zostać uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, gdy – przed upływem terminu na wydanie opinii – zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniesie o to zwykła większość członków komitetu.

W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 22

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego (w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów) poprzez dostarczanie stosownych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem, jego działaniami i rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.
3. Komisja (EUROSTAT) prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z realizacją celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f), w tym z działaniami i rezultatami dotyczącymi opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyk europejskich, zgodnie z zasadami statystycznymi określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009.

Artykuł 23

Uchylenie

Rozporządzenia (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014, (UE) nr 258/2014, (UE) nr 652/2014 i (UE) 2017/826 tracą moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 24

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań, aż do ich zamknięcia, zgodnie z rozporządzeniami (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014, (UE) nr 258/2014, (UE) nr 652/2014 i (UE) 2017/826, które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
2. Z puli środków finansowych przeznaczonych na program można również pokrywać wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem a środkami przyjętymi w ramach poprzednich programów ustanowionych aktami wymienionymi w ust. 1.
3. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 4 ust. 3, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2027 r.

Artykuł 25

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r. Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

Przewodniczący

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Działania kwalifikowalne służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e)

Następujące działania służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), kwalifikują się do finansowania:

1. Nadzwyczajne środki weterynaryjne i fitosanitarne
 - 1.1. Nadzwyczajne środki weterynaryjne i fitosanitarne wprowadzane w wyniku oficjalnego potwierdzenia wystąpienia jednej z chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych wymienionych w załączniku III lub w wyniku oficjalnego potwierdzenia obecności agrofagów roślin, lub jeżeli istnieje bezpośrednie zagrożenie dla statusu zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin w Unii.

Środki, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą zostać wdrożone natychmiast, a ich stosowanie musi być zgodne z przepisami określonymi w odpowiednim prawodawstwie Unii.

- 1.2. W odniesieniu do zagrożeń fitosanitarnych następujące środki wprowadzane przez państwa członkowskie przeciwko pojawowi agrofagów na określonym obszarze:
 - a) środki zwalczania agrofaga kwarantannowego dla Unii i stosowne środki zapobiegawcze, wprowadzone przez właściwy organ państwa członkowskiego na podstawie art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031⁶³ lub na podstawie środków unijnych przyjętych zgodnie z art. 28 ust. 1 lub 3 tego rozporządzenia;

⁶³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylające dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz.U. L 317 z 23.11.2016, s. 4).

- b) środki zwalczania agrofaga niewymienionego jako agrofag kwarantannowy dla Unii i stosowne środki zapobiegawcze, wprowadzone przez właściwy organ państwa członkowskiego na podstawie art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 lub 4 rozporządzenia (UE) 2016/2031, który to agrofag może zostać zakwalifikowany jako agrofag kwarantannowy dla Unii zgodnie z kryteriami, o których mowa we wspomnianych artykułach tego rozporządzenia;
- c) dodatkowe środki ochronne wprowadzone przeciwko rozprzestrzenianiu się agrofaga, przeciwko któremu wprowadzono środki unijne na podstawie art. 28 ust. 1 i art. 30 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/2031, inne niż środki zwalczania i środki zapobiegawcze, o których mowa w lit. a) i b) niniejszego punktu, w przypadku gdy środki te są niezbędne dla ochrony Unii przed dalszym rozprzestrzenianiem się tego agrofaga.

1.3. Finansowanie unijne może być również przeznaczone na następujące środki:

1.3.1. środki ochronne lub zapobiegawcze wprowadzone w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla statusu zdrowotnego Unii w wyniku wystąpienia lub rozwoju – na terytorium państwa trzeciego, państwa członkowskiego lub KTZ – jednej z chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych wymienionych w załączniku III, jak również środki ochronne lub inne stosowne działania podejmowane na potrzeby ochrony statusu fitosanitarnego Unii;

1.3.2. środki, o których mowa w niniejszym załączniku, wprowadzane przez co najmniej dwa państwa członkowskie ściśle współpracujące ze sobą podczas kontroli choroby zwierząt lub pojawu agrofaga roślin;

1.3.3. utworzenie zapasów produktów biologicznych na potrzeby kontroli chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych wymienionych w załączniku III, jeżeli Komisja – na wniosek państwa członkowskiego – uzna ustanowienie takich zapasów za konieczne;

1.3.4. utworzenie zapasów produktów biologicznych lub zakup dawek szczepionki, jeżeli wystąpienie lub rozwój – w państwie trzecim lub państwie członkowskim – jednej z chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych wymienionych w załączniku III może stanowić zagrożenie dla Unii.

1.4. Koszty kwalifikowalne

1.4.1. Nadzwyczajne środki weterynaryjne

Następujące koszty poniesione przez państwa członkowskie w związku z realizacją środków, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), mogą kwalifikować się do finansowania na mocy tego ustępu:

- a) koszty odszkodowań dla właścicieli za wartość zwierząt poddanych ubojowi lub zabiciu, w granicach wartości rynkowej takich zwierząt, gdyby nie zostały dotknięte chorobą;
- b) koszty uboju lub zabicia zwierząt oraz powiązane koszty transportu;
- c) koszty odszkodowań dla właścicieli za wartość zniszczonych produktów pochodzenia zwierzęcego, do wysokości wartości rynkowej tych produktów bezpośrednio przed podejrzeniem wystąpienia lub potwierdzeniem wystąpienia choroby;
- d) koszty czyszczenia, dezynsekcji i odkażania gospodarstwa i wyposażenia, w oparciu o epidemiologię i właściwości patogenu;
- e) koszty transportu i zniszczenia skażonych pasz i, gdy nie ma możliwości odkażania, skażonego wyposażenia;
- f) koszty zakupu, przechowywania, zarządzania lub dystrybucji szczepionek i przynęt oraz koszty samego szczepienia, jeśli działania te wynikają z decyzji lub zezwolenia Komisji;
- g) koszty transportu i unieszkodliwienia zwłok;
- h) w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach, koszty badań serologicznych i wirusologicznych na potrzeby nadzorowania i testów przed przemieszczaniem w obszarach buforowych oraz wszelkie inne koszty niezbędne do zwalczania choroby.

1.4.2. Nadzwyczajne środki fitosanitarne

Następujące koszty poniesione przez państwa członkowskie w związku z realizacją środków, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), mogą kwalifikować się do dotacji na mocy wspomnianego artykułu:

- a) koszty personelu, bez względu na jego status, bezpośrednio zaangażowanego w realizację środków, jak również koszty wynajmu sprzętu, materiałów eksploatacyjnych i wszelkich innych niezbędnych materiałów, produktów do obróbki, pobierania próbek i badań laboratoryjnych;
- b) koszty zamówień na usługi udzielonych osobom trzecim w celu wykonania części tych środków;
- c) koszty odszkodowań dla zainteresowanych podmiotów lub właścicieli za poddanie zabiegom, zniszczenie i usunięcie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów oraz czyszczenie i dezynfekcję terenów, gruntów, wody, gleby, podłoży uprawowych, obiektów, maszyn i sprzętu;
- d) koszty odszkodowań dla zainteresowanych właścicieli, odpowiadających wartości zniszczonych roślin, produktów roślinnych lub innych produktów objętych środkami, o których mowa w art. 17, art. 28 ust. 1, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1 rozporządzenia 2016/2031, do wysokości wartości rynkowej, jaką miałyby takie rośliny, produkty roślinne lub inne produkty, gdyby nie zostały poddane takim środkom; wartość końcowa, jeśli taka występuje, jest odliczana od wysokości odszkodowania; oraz
- e) w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach, koszty poniesione w związku z realizacją koniecznych działań, innych niż te określone w lit. a)–d).

Odszkodowanie dla właścicieli, o którym mowa w lit. d), kwalifikuje się jedynie w przypadku, gdy środki zostały zrealizowane pod nadzorem właściwego organu.

2. Roczne i wieloletnie programy weterynaryjne i fitosanitarne

2.1. Roczne i wieloletnie weterynaryjne i fitosanitarne programy zwalczania, kontroli i nadzoru chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych wymienionych w załączniku III, a także agrofagów roślin, należy realizować zgodnie z przepisami ustanowionymi w odpowiednim prawodawstwie Unii.

Warunki kwalifikowania działań do finansowania określa się w programie prac, o którym mowa w art. 16.

Programy przedkładane są Komisji do dnia 31 maja roku poprzedzającego planowany okres realizacji.

Komisja przekazuje państwom członkowskim co roku do dnia 30 listopada:

- a) wykaz programów krajowych, które zostały zatwierdzone pod względem technicznym i zaproponowane do współfinansowania;
- b) wstępną kwotę przydzieloną na każdy program;
- c) wstępny maksymalny poziom finansowego wkładu Unii dla każdego programu; oraz
- d) wszelkie wstępne warunki, jakim może podlegać wkład finansowy Unii.

Komisja zatwierdza programy krajowe i powiązane finansowanie do dnia 31 stycznia każdego roku w formie decyzji o udzieleniu dotacji w odniesieniu do wdrożonych środków i poniesionych kosztów.

W następstwie śródkresowych sprawozdań finansowych składanych przez beneficjentów do dnia 31 sierpnia roku realizacji Komisja może – w razie potrzeby – zmienić umowy o udzielenie dotacji w odniesieniu do całego okresu kwalifikowalności.

2.1a. Koszty kwalifikowalne

2.1a.1. Następujące koszty poniesione przez państwa członkowskie w związku z realizacją krajowych programów weterynaryjnych mogą kwalifikować się do unijnego współfinansowania:

- a) koszty pobierania próbek od zwierząt;

- b) koszty badań, pod warunkiem że ograniczają się one do:
 - (i) kosztów zestawów do badań, odczynników i możliwych do zidentyfikowania materiałów eksploatacyjnych użytych specjalnie do przeprowadzenia tych badań;
 - (ii) kosztów personelu, bez względu na jego status, bezpośrednio zaangażowanego w przeprowadzanie badań;
- c) koszty odszkodowań dla właścicieli za wartość zwierząt poddanych ubojowi lub zabiciu, w granicach wartości rynkowej takich zwierząt, gdyby nie zostały dotknięte chorobą;
- d) koszty uboju lub zabicia zwierząt;
- e) koszty odszkodowań dla właścicieli za wartość zniszczonych produktów pochodzenia zwierzęcego, do wysokości wartości rynkowej tych produktów bezpośrednio przed podejrzeniem wystąpienia lub potwierdzeniem wystąpienia choroby;
- f) koszty zakupu, przechowywania, szczepienia, zarządzania lub dystrybucji dawek szczepionek lub szczepionek i przynęt wykorzystanych do programów;
- g) koszty czyszczenia, odkażania i dezynsekcji gospodarstwa i wyposażenia oraz w oparciu o epidemiologię i właściwości patogenu; oraz
- h) w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach, koszty poniesione w związku z realizacją koniecznych działań, innych niż te określone w lit. a)–g).

Do celów akapitu pierwszego lit. c) wartość końcowa zwierząt, jeśli taka występuje, jest odliczana od wysokości odszkodowania.

Do celów akapitu pierwszego lit. d) wartość końcowa jaj nieinkubowanych poddanych obróbce cieplnej jest odliczana od wysokości odszkodowania.

2.1a.2. Następujące koszty poniesione przez państwa członkowskie w związku z realizacją krajowych programów fitosanitarnych mogą kwalifikować się do unijnego współfinansowania:

- a) koszty związane z pobieraniem próbek;
- aa) koszty oględzin;
- b) koszty badań, pod warunkiem że ograniczają się one do:
 - (i) kosztów zestawów do badań, odczynników i materiałów eksploatacyjnych, które są możliwe do zidentyfikowania użytych specjalnie do przeprowadzenia tych badań;
 - (ii) kosztów personelu, bez względu na jego status, bezpośrednio zaangażowanego w przeprowadzanie badań;
- c) koszty personelu, bez względu na jego status, bezpośrednio zaangażowanego w realizację środków, jak również koszty wynajmu sprzętu, materiałów eksploatacyjnych i wszelkich innych niezbędnych materiałów, produktów do obróbki, pobierania próbek i badań laboratoryjnych;
- d) koszty zamówień na usługi udzielonych osobom trzecim w celu wykonania części tych środków;
- e) koszty odszkodowań dla zainteresowanych podmiotów lub właścicieli za poddanie zabiegom, zniszczenie i usunięcie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów oraz czyszczenie i dezynfekcję terenów, gruntów, wody, gleby, podłoży uprawowych, obiektów, maszyn i sprzętu;
- f) koszty odszkodowań dla zainteresowanych właścicieli, odpowiadających wartości zniszczonych roślin, produktów roślinnych lub innych przedmiotów objętych środkami, o których mowa w art. 17, art. 28 ust. 1, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1 rozporządzenia 2016/2031, do wysokości wartości rynkowej, jaką miałyby takie rośliny, produkty roślinne lub inne przedmioty, gdyby nie zostały poddane takim środkom; wartość końcowa, jeśli taka występuje, jest odliczana od wysokości odszkodowania; oraz

- g) w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach, koszty poniesione w związku z realizacją koniecznych działań, innych niż te określone w lit. a)–f).

Odszkodowanie dla właścicieli, o którym mowa w lit. f), kwalifikuje się jedynie w przypadku, gdy środki zostały zrealizowane pod nadzorem właściwego organu.

- 2.2. Jeżeli wystąpienie lub rozwój jednej z chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych wymienionych w załączniku III może stanowić zagrożenie dla statusu zdrowotnego Unii, a także w celu ochrony Unii przed wprowadzeniem jednej z tych chorób zwierząt lub chorób odzwierzęcych lub jeżeli środki ochronne są niezbędne w celu poprawy statusu zdrowia roślin Unii, państwa członkowskie mogą zawrzeć w swoich programach krajowych środki, które mają zostać wprowadzone na terytoriach państw trzecich we współpracy z władzami tych państw. Finansowanie unijne może zostać przyznane bezpośrednio właściwym organom państw trzecich w tych samych okolicznościach i na ten sam cel.
- 2.3. W odniesieniu do programów fitosanitarnych finansowanie unijne może zostać przyznane państwom członkowskim na następujące środki:
- a) kontrole, prowadzone przez ustalone okresy, sprawdzające przynajmniej:
- występowanie jakichkolwiek agrofagów kwarantannowych dla Unii, a także oznak lub objawów wszelkich agrofagów objętych środkami, o których mowa w art. 29 rozporządzenia (UE) 2016/2031, lub środkami przyjętymi na mocy art. 30 ust. 1 tego rozporządzenia, na mocy art. 22 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/2031 lub, w stosownych przypadkach, na mocy art. 47–77 rozporządzenia (UE) 2017/625;
 - agrofagi priorytetowe na podstawie art. 24 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/2031;

- b) kontrole, prowadzone przez ustalone okresy, sprawdzające przynajmniej występowanie jakichkolwiek agrofagów innych niż agrofagi określone w lit. a), które to agrofagi mogą stanowić pojawiające się zagrożenie dla Unii, a których pojawienie się lub rozprzestrzenienie się może mieć znaczny wpływ na terytorium Unii;
- c) środki zwalczania agrofaga kwarantannowego dla Unii i stosowne środki zapobiegawcze, wprowadzone przez właściwy organ państwa członkowskiego na podstawie art. 17 rozporządzenia (UE) 2016/2031 lub na podstawie środków unijnych przyjętych zgodnie z art. 28 ust. 1 lub 3 tego rozporządzenia;
- d) środki zwalczania agrofaga niewymienionego jako agrofag kwarantannowy dla Unii i stosowne środki zapobiegawcze, wprowadzone przez właściwy organ państwa członkowskiego na podstawie art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 lub 4 rozporządzenia (UE) 2016/2031, który to agrofag może zostać zakwalifikowany jako agrofag kwarantannowy dla Unii zgodnie z kryteriami, o których mowa we wspomnianych artykułach tego rozporządzenia;
- e) dodatkowe środki ochronne wprowadzone przeciwko rozprzestrzenianiu się agrofaga, przeciwko któremu przyjęto środki unijne na podstawie art. 28 ust. 1 i art. 30 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2016/2031, inne niż środki zwalczania i środki zapobiegawcze, o których mowa w lit. c) i d) niniejszego punktu, i środki ograniczające rozprzestrzenianie, o których mowa w lit. f), w przypadku gdy środki te są niezbędne dla ochrony Unii przed dalszym rozprzestrzenianiem się tego agrofaga;
- f) środki mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się agrofaga, przeciwko któremu przyjęto unijne środki ograniczające rozprzestrzenianie na podstawie art. 28 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/2031 lub art. 30 ust. 3 tego rozporządzenia, na obszarze porażonym, na którym agrofag ten nie może zostać zwalczony, w przypadku gdy środki te są niezbędne dla ochrony Unii przed dalszym rozprzestrzenianiem się tego agrofaga.

Wykaz agrofagów roślin, które mają być objęte tymi środkami, ustanawia się w programie prac, o którym mowa w art. 16.

2a. Finansowanie unijne może zostać przyznane państwom członkowskim na realizację programów fitosanitarnych do celów kontrolowania agrofagów w najbardziej oddalonych regionach Unii, o których mowa w art. 355 ust. 1 TFUE i które są wyłączone z terytorialnego zakresu stosowania rozporządzenia (UE) 2016/2031, zgodnie z celami określonymi w art. 24 rozporządzenia (UE) nr 228/2013 („programy dla regionów najbardziej oddalonych”). Programy te dotyczą działań niezbędnych do zapewnienia prawidłowego wdrożenia w tych regionach reguł – unijnych lub krajowych – obowiązujących w tych regionach w zakresie kontroli agrofagów.

3. Działania na rzecz poprawy dobrostanu zwierząt.
4. Laboratoria referencyjne Unii Europejskiej, o których mowa w art. 92, 95 i 97 rozporządzenia (UE) 2017/625, oraz ośrodki referencyjne Unii Europejskiej, o których mowa w art. 29 rozporządzenia (UE) 2016/1012.
- 4a. Uzyskanie akredytacji w zakresie badań i metod diagnostycznych stosowanych w krajowych laboratoriach referencyjnych ds. zdrowia roślin na maksymalny okres trzech lat po wyznaczeniu laboratorium referencyjnego Unii Europejskiej na konkretnym obszarze.
5. Skoordynowane programy kontroli oraz gromadzenie informacji i danych, o których mowa w art. 112 rozporządzenia (UE) 2017/625.
6. Działania mające na celu zapobieganie marnotrawieniu żywności i zwalczanie fałszowania żywności.
7. Działania wspomagające zrównoważoną produkcję i konsumpcję żywności.
8. Bazy danych i skomputeryzowane systemy zarządzania informacjami, konieczne do skutecznego i efektywnego wdrożenia przepisów związanych z celem szczegółowym, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), i o udowodnionej wartości dodanej dla Unii jako całości.
9. Szkolenia personelu właściwych organów odpowiedzialnych za kontrole urzędowe i innych stron zaangażowanych w zarządzanie chorobami zwierząt lub agrofagami roślin lub ich profilaktyk, o których to szkoleniach mowa w art. 130 rozporządzenia (UE) 2017/625.

10. Wydatki na podróże, zakwaterowanie i diety poniesione przez ekspertów z państw członkowskich w wyniku powołania ich przez Komisję do wsparcia jej ekspertów, jak przewidziano w art. 116 ust. 4 i art. 120 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2017/625.
11. Prace techniczne i naukowe, w tym badania i działania koordynacyjne, niezbędne do zapewnienia prawidłowego wdrożenia przepisów w obszarze związanym z celem szczegółowym, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), oraz do dostosowania tych przepisów do zmian naukowych, technologicznych i społecznych.
12. Działania prowadzone przez państwa członkowskie lub organizacje międzynarodowe na rzecz osiągnięcia celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e), na potrzeby opracowania i wdrażania przepisów związanych z tym celem.
13. Projekty organizowane przez co najmniej jedno państwo członkowskie w celu poprawy, poprzez wykorzystanie innowacyjnych technik i protokołów, skuteczności realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e).
14. Wsparcie informacyjnych i uświadamiających inicjatyw Unii i państw członkowskich, mających na celu zapewnienie lepszej, zgodnej z przepisami i zasadami zrównoważonego rozwoju produkcji i konsumpcji żywności, obejmujących działania służące zapobieganiu marnotrawieniu i fałszowaniu żywności, jak również innych inicjatyw przyczyniających się do wysokiego poziomu zdrowotności roślin i zwierząt oraz bezpieczeństwa żywności i pasz, w ramach wdrażania przepisów w obszarze celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. e).
15. Środki wprowadzane na granicy Unii w celu ochrony zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt, wdrażane w odniesieniu do zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego, roślin i produktów roślinnych oraz innych stosownych przedmiotów przywożonych z państw trzecich.

ZAŁĄCZNIK II

Działania kwalifikowalne służące realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. f)

Wdrożenie polityk Unii wymaga porównywalnych i rzetelnych informacji statystycznych wysokiej jakości na temat spójności gospodarczej, społecznej, terytorialnej i środowiskowej w Unii Europejskiej. Ponadto statystyki europejskie pozwalają europejskim obywatelom ze zrozumieniem uczestniczyć w demokratycznych procesach i debatach na temat obecnego i przyszłego stanu Unii.

Wraz z rozporządzeniem (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do niezależności zawodowej urzędów statystycznych oraz pozostałych zasad statystycznych określonych w art. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, niniejszy program zapewnia ogólne ramy dla opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej na lata 2021–2027. Statystyki europejskie są opracowywane, tworzone i rozpowszechniane na tej podstawie oraz zgodnie z zasadami Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych i kryteriami jakości stosownie do art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 223/2009 poprzez ścisłą i skoordynowaną współpracę w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego (ESS).

Europejskie statystyki opracowywane, tworzone i rozpowszechniane na tej podstawie przyczyniają się do realizacji celów politycznych Unii określonych w TFUE i odzwierciedlonych w priorytetach strategicznych Komisji.

Dzięki niniejszemu wieloletniemu programowi ESS zamierza utrzymać i wzmocnić swoją pozycję lidera w dziedzinie statystyki. Przy przygotowywaniu rocznych programów prac Komisja zapewnia efektywne określanie priorytetów statystycznych i ich coroczny przegląd oraz przedstawia sprawozdania na ich temat. Roczne programy prac tym samym będą miały na celu zapewnienie tworzenia statystyki europejskiej w ramach dostępnych zasobów na szczeblu krajowym i unijnym.

Ciągle badania i innowacje są postrzegane jako kluczowe czynniki napędzające w procesie modernizacji statystyki europejskiej i w podnoszeniu jej jakości. W związku z tym w ramach realizacji niniejszego programu wieloletniego należy zwiększyć skalę działań w obszarze opracowywania nowych metod i metodologii, a także badania nowych źródeł danych na potrzeby tworzenia statystyk.

Na potrzeby realizacji celu szczegółowego, o którym mowa w **art. 3 ust. 2 lit. f)**, przeprowadza się następujące działania:

Unia gospodarcza i walutowa, globalizacja i handel

- dostarczanie wysokiej jakości, porównywalnych i rzetelnych statystyk na potrzeby procedury nadmiernego deficytu oraz unijnego rocznego cyklu monitorowania gospodarki i wytycznych gospodarczych;
- dostarczanie i – w razie potrzeby – wzmacnianie podstawowych europejskich wskaźników gospodarczych;
- dostarczanie danych statystycznych i wytycznych metodologicznych dotyczących statystycznego ujęcia instrumentów inwestycyjnych i budżetowych na potrzeby konwergencji gospodarczej, stabilności finansowej i tworzenia miejsc pracy;
- dostarczanie danych statystycznych do celów zasobów własnych oraz wynagrodzeń i emerytur pracowników UE;
- lepsze mierzenie handlu towarami, poparte wymianą danych jednostkowych w ramach ESS, handlu usługami, bezpośrednich inwestycji zagranicznych, globalnych łańcuchów wartości oraz skutków globalizacji dla gospodarek Unii;
- badanie dostępności danych oraz możliwości tworzenia statystyk będących podstawą Programu wspierania reform.

Jednolity rynek, innowacje i transformacja cyfrowa

- dostarczanie wysokiej jakości, rzetelnych statystyk dotyczących jednolitego rynku i kluczowych obszarów innowacji i badań;
- dostarczanie obszerniejszych i bardziej aktualnych statystyk dotyczących gospodarki współdzielenia i wpływu cyfryzacji na europejskie przedsiębiorstwa i obywateli;
- badanie dostępności danych oraz możliwości tworzenia statystyk na potrzeby europejskiego planu działań w sektorze obrony.

Wymiar społeczny Europy

- dostarczanie wysokiej jakości, terminowych i rzetelnych statystyk na potrzeby wsparcia Europejskiego filara praw socjalnych, unijnej polityki w zakresie umiejętności oraz innych unijnych polityk społecznych;
- dostarczanie danych statystycznych dotyczących Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych;
- wzbogacenie danych statystycznych na temat migracji, w szczególności na temat sytuacji i integracji migrantów oraz potrzeb edukacyjnych i poziomu kwalifikacji osób ubiegających się o azyl;
- opracowywanie zmodernizowanych programów spisu powszechnego ludności i mieszkań oraz statystyk populacji na okres po 2021 r.;
- dostarczanie statystyk związanych ze starzeniem się społeczeństwa i prognoz ludności na potrzeby wsparcia polityk dotyczących starzejącego się społeczeństwa;
- badanie dostępności danych oraz możliwości tworzenia statystyk w następujących obszarach:
 - statystyki w zakresie przemocy ze względu na płeć;
 - rachunki satelitarne w zakresie umiejętności;
- dalsze badanie kwestii metodologicznych i innych związanych z pracą nierejestrowaną – na potrzeby wspierania europejskiej platformy na rzecz przeciwdziałania pracy nierejestrowanej.

Zrównoważony rozwój, zasoby naturalne i środowisko

- monitorowanie postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju;
- dalsze opracowywanie statystyk na potrzeby strategii energetycznej i gospodarki o obiegu zamkniętym;
- dostarczanie kluczowych statystyk i wskaźników środowiskowych, w tym w zakresie odpadów, wody, różnorodności biologicznej, lasów, użytkowania gruntów i pokrycia terenu, a także rachunków ekonomicznych środowiska;
- dostarczanie danych statystycznych z zakresu transportu pasażerów i towarów na potrzeby celów politycznych Unii;
- opracowanie dalszych wskaźników monitorowania intermodalności i przechodzenia na bardziej przyjazne dla środowiska rodzaje transportu;
- dostarczanie terminowych i istotnych danych na potrzeby wspólnej polityki rolnej, wspólnej polityki rybołówstwa i polityk dotyczących środowiska, bezpieczeństwa żywności i dobrostanu zwierząt;
- badanie dostępności danych oraz możliwości tworzenia statystyk w następujących obszarach:
 - statystyki na potrzeby unijnej strategii w dziedzinie tworzyw sztucznych;
 - statystyki związane z klimatem.

Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna

- dostarczanie terminowych i kompleksowych wskaźników statystycznych z zakresu regionów, w tym unijnych regionów najbardziej oddalonych, miast i obszarów wiejskich, w celu monitorowania i oceny skuteczności polityk rozwoju terytorialnego, a także w celu oceny skutków terytorialnych polityk sektorowych;
- częstsze korzystanie z danych geoprzestrzennych i systematyczne integrowanie i uwzględnianie informacji geoprzestrzennych podczas tworzenia statystyk;
- badanie dostępności danych oraz możliwości tworzenia:
 - wskaźników dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy;
 - wskaźników dotyczących zwalczania finansowania terroryzmu;
 - statystyk dotyczących policji i bezpieczeństwa.

Lepsze popularyzowanie statystyki europejskiej i jej wartości poprzez promowanie tej statystyki jako wiarygodnego źródła w walce z dezinformacją

- systematyczne promowanie europejskich statystyk jako wiarygodnego źródła danych i ułatwianie weryfikatorom faktów, naukowcom i organom publicznym korzystania z nich do przeciwdziałania dezinformacji;
- wzmocnienie istniejącego dialogu z użytkownikami w celu promowania wartości statystyki europejskiej i uważnego monitorowania ich potrzeb i poziomu zadowolenia;
- ułatwianie użytkownikom dostępu do danych statystycznych i zrozumienia statystyk, między innymi poprzez dostarczenie atrakcyjnych i interaktywnych wizualizacji, bardziej dopasowanych usług, takich jak dane na żądanie, oraz narzędzi do samodzielnej analizy danych;
- określanie działań wspierających kształcenie zarówno użytkowników profesjonalnych, obywateli, jak i młodzieży oraz poprawiających znajomość zagadnień statystycznych;
- dalsze opracowywanie i monitorowanie ram zapewniania jakości statystyki europejskiej, między innymi poprzez wzajemne oceny przestrzegania przez państwa członkowskie Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych;
- zapewnianie dostępu do danych jednostkowych do celów badawczych zgodnie z art. 23 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, przy jednoczesnym zachowaniu najwyższych standardów ochrony danych oraz poufności informacji statystycznych.

Czerpanie korzyści z rewolucji danych i przechodzenie na wiarygodne, inteligentne statystyki

- zwiększenie wykorzystania nowych cyfrowych źródeł danych w środowisku wieloźródłowym i stworzenie podstaw dla wiarygodnych, inteligentnych statystyk w celu tworzenia nowych statystyk niemal w czasie rzeczywistym przy pomocy bezpiecznych algorytmów, odpowiednich do zamierzonego celu;
- opracowanie nowych podejść do wykorzystywania danych prywatnych poprzez przyjęcie technik obliczeniowych chroniących prywatność i metod bezpiecznych obliczeń wielostronnych;
- promowanie pionierskich badań i innowacji w dziedzinie statystyki publicznej, między innymi poprzez wykorzystanie sieci współpracy oraz dostarczanie europejskich programów szkoleń statystycznych.

Rozszerzone partnerstwa i współpraca w dziedzinie statystyki

- wzmocnienie partnerstwa w ramach Europejskiego Systemu Statystycznego oraz współpracy z Europejskim Systemem Banków Centralnych;
 - promowanie partnerstw z publicznymi i prywatnymi posiadaczami danymi oraz sektorem technologii w celu ułatwienia dostępu do danych do celów statystycznych, obejmujących integrację danych z różnych źródeł oraz wykorzystanie najnowszych technologii;
 - zacieśnianie współpracy z sektorem badań i szkolnictwem wyższym, w szczególności w odniesieniu do korzystania z nowych źródeł danych, narzędzi analizy danych i popularyzowania wiedzy statystycznej;
 - kontynuowanie współpracy z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi na potrzeby globalnych statystyk publicznych.
-

ZAŁĄCZNIK III

Wykaz chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych

- 1) Choroby zwierząt, o których mowa w art. 5 ust. 1, art. 9 ust. 1 lit. a), b) i c) oraz art. 28 rozporządzenia (UE) 2016/429;
 - 2) Choroby odzwierzęce i odzwierzęce czynniki chorobotwórcze, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 2160/2003 i dyrektywie 2003/99/WE;
 - 3) Pasażowalne gąbczaste encefalopatie, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 999/2001.
-

ZAŁĄCZNIK IV

Wskaźniki

Cel	Wskaźnik
Cele określone w art. 3 ust. 2 lit. a)	1 – Liczba nowych skarg i przypadków nieprzestrzegania przepisów w dziedzinie swobodnego przepływu towarów i usług, a także unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych 2 – Wskaźnik restrykcyjności handlu usługami 3 – Liczba wizyt na portalu „Twoja Europa” 4 – Liczba wspólnych kampanii nadzoru rynku
Cele określone w art. 3 ust. 2 lit. b)	1 – Liczba MŚP otrzymujących wsparcie 2 – Liczba wspieranych firm, które zawarły partnerstwa biznesowe
(i) Cele określone w art. 3 ust. 2 lit. c) (ii)	1 – Udział norm europejskich wdrożonych jako normy krajowe przez państwa członkowskie w łącznej liczbie obowiązujących norm europejskich 2 – Odsetek międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej i standardów badania sprawozdań finansowych zatwierdzonych przez Unię
(i) Cele określone w art. 3 ust. 2 lit. d) (ii)	1 – Wskaźnik sytuacji konsumentów 2 – Liczba dokumentów określających stanowisko i odpowiedzi na konsultacje publiczne w obszarze usług finansowych otrzymanych od beneficjentów
Cele określone w art. 3 ust. 2 lit. e)	1 – Liczba pomysłów wdrożonych krajowych programów weterynaryjnych i fitosanitarnych
Cele określone w art. 3 ust. 2 lit. f)	1- Wpływ statystyk opublikowanych w internecie: liczba wzmianek w sieci oraz pozytywnych/negatywnych opinii